

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Chrzanowie

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chrzanowie
za rok 2023**

Maj 2024

Spis treści

Strona tytułowa		
Wprowadzenie		str. 1
1. Poziom i struktura wydatków w 2023 roku		str. 4
2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów Ośrodka		str. 6
3. Zadania własne gminy, określone w art. 17 ustawy o pomocy społecznej		str. 10
3.1.	Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym	str. 11
3.2.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych	str. 11
3.3.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym specjalnych	str. 13
3.4.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	str. 14
3.5.	Pogłębiona praca socjalna	str. 15
3.6.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 16
3.7.	Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych	str. 17
3.8.	Zapewnienie posiłku osobom dorosłym, dożywianie dzieci	str. 17
3.9.	Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym	str. 18
3.10.	Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	str. 19
3.11.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	str. 19
3.12.	Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	str. 20
4. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej		str. 21
4.1.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 21
4.2.	Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki	str. 21
4.3.	Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	str. 22
4.4.	Pomoc osobom z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym	str. 23

4.5.	Dodatek węglowy	str. 23
4.6.	Dodatek dla gospodarstw domowych	str. 23
4.7.	Zakup preferencyjny paliwa stałego	str. 24
5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie		str. 24
5.1.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	str. 26
5.2.	Świadczenie rodzicielskie	str. 27
5.3.	Świadczenie opiekuńcze	str. 27
5.4.	Zasiłek dla opiekuna	str. 29
5.5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	str. 30
5.6.	Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	str. 31
5.7.	Fundusz alimentacyjny	str. 31
5.8.	Karta Dużej Rodziny	str. 32
5.9.	Świadczenie wychowawcze - realizacja programu „Rodzina 500 plus”	str. 33
5.10.	Refundacja podatku VAT za paliwa gazowe (tzw. dodatek gazowy)	str. 33
5.11.	Dodatek mieszkaniowy	str. 34
5.12.	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	str. 35
5.13.	Chrzanowski Bon żłobkowy	str. 36
5.14.	Zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego	Str. 37
5.15.	Dodatek elektryczny	str. 37
6. Aktywne formy wsparcia		str. 38
6.1.	Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia - bezrobotnych i biernych zawodowo	str. 38

6.2.	Opłatek Maltański	str. 39
6.3.	Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej	Str. 39
6.4.	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom Dotkniętym Przemocą w Rodzinie	str. 41
6.5.	Wspieranie rodziny	str. 42
6.6.	Chrześcijańskie Centrum Wolontariatu	str. 42
6.7.	Asystent osobisty osoby Niepełnosprawnej	str. 42
6.8.	Program pn. "Korpus Wsparcia Seniorów"	Str. 44
6.9.	Punkt "Mały Port"	str. 46
6.10.	Program Operacyjna Pomoc Żywnościowa	str. 46
6.11.	Projekt Socjalny pn. "Radosna druga wiosna"	str. 48
6.12.	Wsparcie na rzecz obywateli Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Chrzanów w związku z konfliktem zbrojnym	str. 49
7. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie		str. 49
8. Szkolenia		str. 50
9. Zbiory dokumentacji i decyzji		str. 50
10. Zestawienie kontroli przeprowadzonych w roku 2023		str. 50
Podsumowanie		str. 52
Wykaz potrzeb		str. 53

Wprowadzenie

W oparciu o art. 110 ust. 9 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Niniejsze sprawozdanie jest realizacją ww. ustawy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Działa na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr VII/176/2020 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 10 marca 2020 roku r. o uchwaleniu Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, oraz w oparciu o Zarządzenie Nr 48/2021 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

Realizując misję polityki społecznej Gminy Chrzanów to jest: „Solidarność i integracja społeczna oraz skuteczne wsparcie dla osób i rodzin, w szczególności borykających się z problemami i mających trudności w realizacji własnych celów i aspiracji” działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów. Wykonując powyższe zadania Ośrodek ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy oraz osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy.

Wszelkie działania w 2023 r. podejmowane były przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób i rodzin z terenu Gminy Chrzanów. Zadania realizowane były w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz innych ustaw i rozporządzeń

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie jest

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177);
- b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424)
- c) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2241);
- d) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);

- e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 146);
- f) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.);
- g) ustawy z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);
- h) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 323);
- i) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.);
- j) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 421);
- k) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1923);
- l) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2424 ze zm.);
- m) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335);
- n) ustawa z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy (t.j. 167 ze zm.)
- o) ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1630)
- p) ustawa z dnia 15 września 2022 o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1772 ze zm.)
- q) ustawa z dnia 27 października 2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 114))

W zakresie realizacji zadań Ośrodek współdziała z samorządem wojewódzkim, powiatowym oraz administracją rządową w województwie, współpracuje z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w gminie i poza nią oraz innymi instytucjami w zakresie swojego działania.

Działalność Ośrodka finansowana jest w zakresie zadań własnych ze środków budżetu gminy oraz w zakresie zadań zleconych ze środków przekazanych przez administrację rządową lub samorządową na ich realizację.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizującego politykę społeczną gminy w szczególności należy:

1. wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
2. podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
3. udzielanie pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych,
4. udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom,
5. udzielanie wsparcia w formie świadczenia wychowawczego,

6. świadczenie w ramach Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego,
7. udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
8. prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
9. obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
10. prowadzenie Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie,
11. wydawanie zaświadczeń w wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu czyste powietrze,
12. działania związane z programem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieraj Seniora”,
13. prowadzenie Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu,
14. udzielanie wsparcia w formie asystenta osobisty osoby niepełnosprawnej,
15. pomoc osobom z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym,
16. wypłata dodatków węglowych,
17. wypłata dodatków dla gospodarstw domowych,
18. wydawanie informacji dla osób ubiegających się o preferencyjny zakup paliwa stałego.

Dokumenty programowe wyznaczające długofalowe przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie zmian na rzecz zapewnienia mieszkańcom warunków przeciwdziałającym marginalizacji i wykluczeniu to:

- a) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów na lata 2018-2023,
- b) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022–2026 – do listopada 2023 r.
- c) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata obowiązujący w okresie od listopada 2023 roku do grudnia 2028 roku,
- d) Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Chrzanów na lata 2023–2025,
- e) Gminny Program Osłonowy "Seniorzy w Społeczności Lokalnej Gminy Chrzanów" na rok 2023,

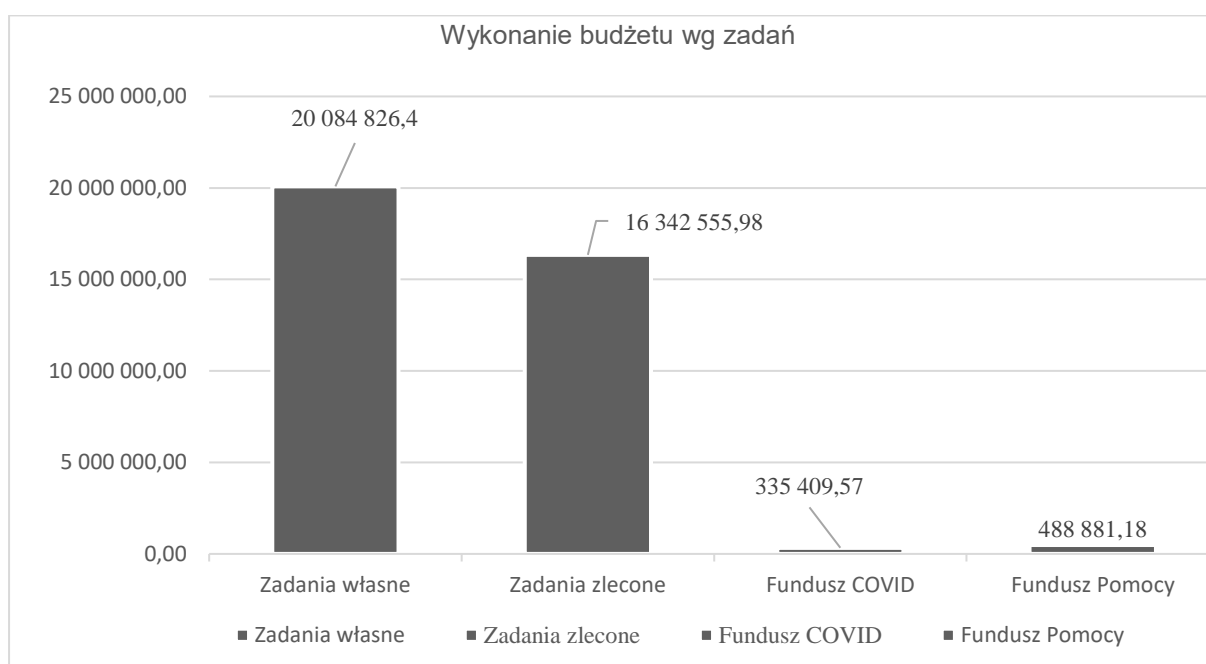
Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie podejmuje wiele dodatkowych działań w celu podniesienia jakości i poszerzenia usług świadczonych najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Chrzanów. Współpracuje przy tym z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z różnymi instytucjami, a w szczególności - policją, prokuraturą, sądem, kuratorami, placówkami oświaty, placówkami służby zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, komornikami.

1. Poziom i struktura wydatków w 2023 roku

Budżet Gminy na rok 2023 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Chrzanowie i w dziale 852 – pomoc społeczna, po zmianach został wykonany w następującej wysokości:

- zadania własne	20 084 826,40zł (53,92%)
- zadania zlecone	16 342 555,98 zł (43,87%)
- fundusz COVID	335 409,57 zł (0,9%)
- fundusz Pomocy	488 881,18 zł (1,31%)
- łącznie	37 251 673,13 zł (100%)

Ponadto ze środków z Funduszu Solidarnościowego, który ujmowany jest pozabudżetowo realizacja Programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” wydatkowano kwotę 318 160,77 zł.

Zadania realizowane przez Ośrodek zawierały się w trzech podstawowych segmentach:

1. świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze, w którym skatalogowano:

- zasiłki celowe, w tym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- specjalne zasiłki celowe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki stałe,
- wieloletni rządowy program wspierania finansowego gmin „Posiłek w szkole i w domu”,
- zapewnienie posiłku, schronienia i niezbędnego ubrania,
- wypłatę wynagrodzenia przyznanego za sprawowanie opieki i kurateli,
- składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,

- j) świadczenia rodzinne,
- k) świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- l) świadczenia wychowawcze kontynuacja wypłat tylko spraw z koordynacji,
- m) obsługę Karty Dużej Rodziny,
- n) dodatki mieszkaniowe,
- o) pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym,
- p) koszty wydawania decyzji o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- q) dodatek osłonowy – kontynuacja wypłat z wniosków złożonych w 2022r.,
- r) wypłata dodatków węglowych – kontynuacja wypłat na wnioski złożone w 2022 r. i z odwołań,
- s) wypłata dodatku dla gospodarstw domowych na inne źródła ciepła – kontynuacja wypłat na wnioski złożone w 2022 r.,
- t) wypłata dodatku elektrycznego,
- u) refundacja podatku VAT od faktur za paliwo gazowe,
- v) świadczenie w ramach Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego,
- w) realizacja świadczeń dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym, w tym jednorazowe świadczenie 300 zł, posiłki, świadczenia z pomocy społecznej, rodzinne, stypendia socjalne,
- x) wydawanie zaświadczeń w wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu czyste powietrze.

2. usług opiekuńczych, w którym ujęto:

- a) koszty pobytu w placówkach świadczących schronienie wraz z pielęgnacją,
- b) opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej,
- c) koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- d) koszty utrzymania mieszkania chronionego.

3. wsparcie rodziny, które obejmuje prace w obszarze:

- a) pracy socjalnej,
- b) działalność asystentów rodziny,
- c) działania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku,
- d) działania związane z programem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniora”
- e) prowadzenie Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu,
- f) realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.”

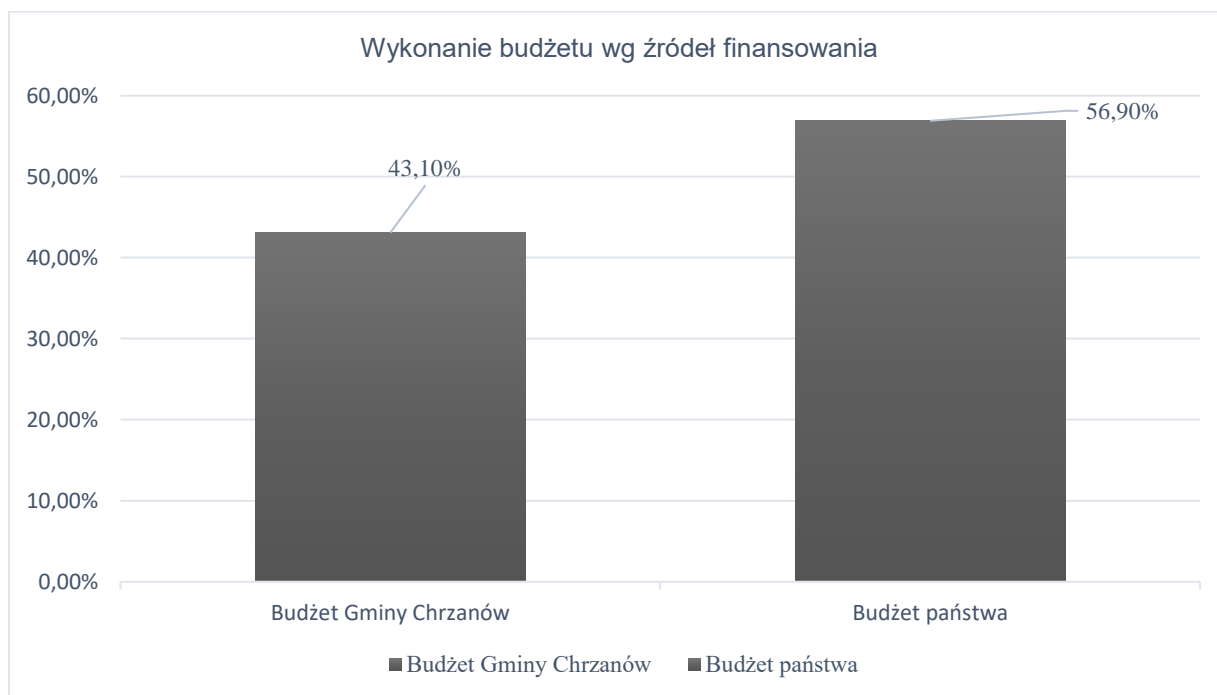
Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie prowadził obsługę administracyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych i innych uzależnień w Gminie Chrzanów za rok 2023 zostało przedstawione na sesji Rady Miejskiej w Chrzanowie.

Środki finansowe na realizację zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie pochodziły

z następujących źródeł:

- budżet Gminy Chrzanów 16 056 071,27 zł (43,10%)
- budżetu państwa 21 195 601,86 zł (56,90%)

łącznie: 37 251 673,13 zł (100%), co przedstawia poniższy wykres:

Z analizy poziomu i struktury wydatków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wywiązał się z realizacji wykonywanych zadań.

2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów Ośrodka

Organizacja, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przyznawania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania ich niezbędnych potrzeb, a osoby i rodziny są zobowiązane do współpracy w rozwiązywaniu tej trudnej sytuacji.

W 2023 r. pomocą społeczną objęto 1018 rodzin. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą społeczną różnymi formami wsparcia w latach 2021 – 2023.

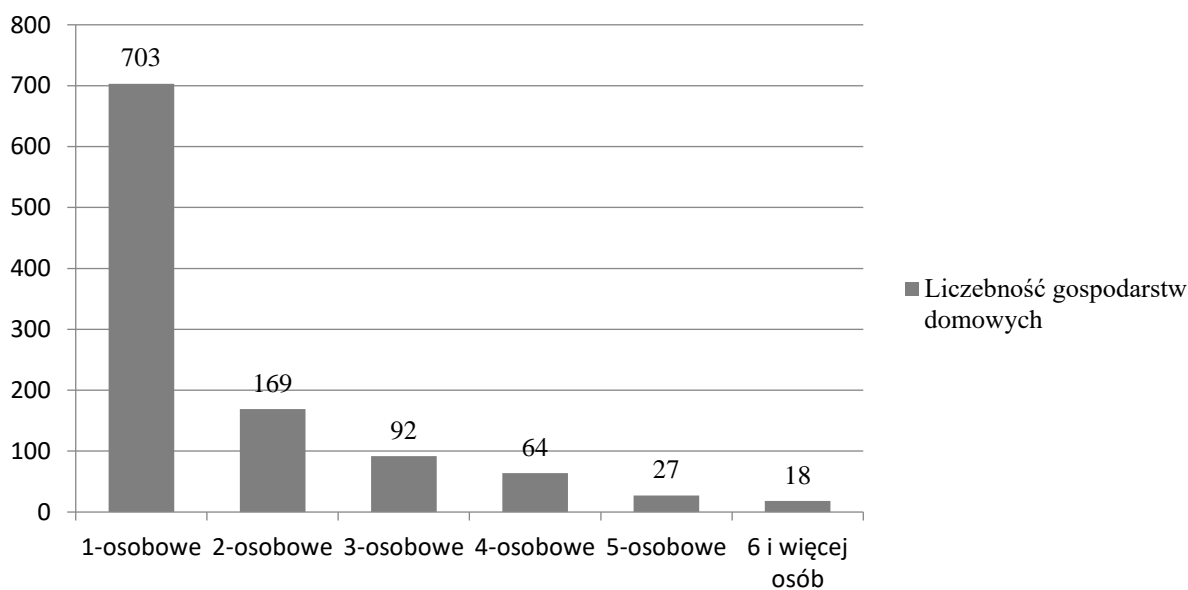
Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2021 – 2022 - 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem	1131	1 021	1 018
Liczba rodzin objętych pomocą finansową	949	845	809
Liczba rodzin objętych pomocą niefinansową	477	453	497
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	1 087	330	259
Liczba zawartych kontraktów w ramach pracy socjalnej	93	51	17

Z powyższych danych wynika, że w roku 2023 liczba rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do roku 2022 zmniejszyła się o 3 rodziny, tj. o około 0,29 %.

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin, jak i problemy, które je dotyczą.

Liczebność gospodarstw domowych w roku 2023

Z powyższego wykresu wynika, iż zdecydowaną większość wśród rodzin stanowią gospodarstwa 1 –osobowe, bo aż 69,06 % wszystkich rodzin. W stosunku do 2022 r. liczba gospodarstw jednoosobowych korzystających z pomocy społecznej nieznacznie wzrosła o 0,43 %.

Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2021 – 2022 - 2023

Typy rodzin	2021	2022	2023
Rodziny z dziećmi w tym:	296	242	233
z 1 dzieckiem	137	101	100
z 2 dzieci	91	70	70
z 3 dzieci	41	44	40
z 4 dzieci	16	18	15
z 5 dzieci	7	4	4
z 6 dzieci	4	2	3
z 7 i więcej dzieci	0	3	1
Rodziny niepełne, w tym:	167	156	143
z 1 dzieckiem	80	73	70
z 2 dzieci	58	42	36
z 3 dzieci	19	28	28
z 4 i więcej dzieci	10	13	9
Rodziny, których głównym źródłem utrzymania jest renta lub emerytura, w tym:	329	291	322
1-osobowe	241	219	240
2-osobowe	65	49	57
3-osobowe	16	14	17
4 i więcej osobowe	7	9	8

Z powyższych danych wynika, że sukcesywnie maleje liczba korzystających z pomocy społecznej rodzin z dziećmi. W 2023 roku z pomocy korzystało o 9 rodzin z dziećmi mniej niż w roku 2022 (spadek wynosi 3,72 %). Zmalała także o 8,33 % liczba rodzin niepełnych, wzrosła natomiast liczba rodzin z dochodem w formie świadczenia emerytalnego lub rentowego liczba rodzin o 10,65%.

Jeśli chodzi o problemy, które dotyczą rodziny i które jednocześnie stają się powodami konieczności ubiegania się o pomoc, to są one wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Poniższa tabela pokazuje, które to problemy stanowiły w katalogu przyznawanych form pomocy najliczniejszą pozycję.

Powody ubiegania się o pomoc w latach 2021 – 2022 – 2023

Powody	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Ubóstwo	728	684	624
Bezdomność	73	71	78
Potrzeba ochrony macierzyństwa	93	81	75
Bezrobocie	527	457	426
Niepełnosprawność	451	427	436
Długotrwała lub ciężka choroba	900	804	786
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	128	138	148
Przemoc w rodzinie	5	0	1
Alkoholizm	121	121	127
Narkomania	3	0	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	17	28	23
Zdarzenie losowe	4	0	1

Wiodącymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Jednakże od roku 2021 obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających z tych powodów. Z powodu bezrobocia w roku 2023 skorzystało z pomocy 426 rodzin i jest to o 31 rodzin mniej w stosunku do 2022 r. tj. 6,78 %, z powodu ubóstwa – o 60 rodzin mniej, tj. 8,77%, z powodu długotrwałej choroby – o 18 rodzin mniej, tj. 2,24 %, z powodu niepełnosprawności – o 9 rodzin mniej, tj. 2,11 %.

W 2023 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wpłynęło 3 814 wniosków o przyznanie różnych form pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej. W zależności od miejsca zamieszkania osoby składającej wniosek, ich natężenie na terenie Gminy Chrzanów przedstawia się następująco:

Gmina Chrzanów	Liczba złożonych wniosków w 2022 roku	Liczba złożonych wniosków w 2023 roku
Miasto Chrzanów	3 324	3 115
Balin	198	182

Luszowice	90	90
Pogorzyce	151	157
Płaza	316	270
Żrebce	3	0
Okradziejówka	0	0
RAZEM:	4 082	3 814

Z powyższej tabeli wynika, że z pomocy społecznej korzystają przede wszystkim rodziny zamieszkujące miasto Chrzanów 81,67 %. Z terenów wiejskich najczęściej wnioski o pomoc składali mieszkańcy sołectwa: Płaza (7,08%) i Balin (4,77%). W roku 2023 złożono o 268 wniosków mniej niż w roku 2022, tj. o 6,57 %.

3. Zadania własne gminy, określone w art. 17 ustawy o pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2023 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej, należało między innymi:

- a) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- d) przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- f) prowadzenie pracy socjalnej,
- g) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- h) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- i) dożywianie dzieci,
- j) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- k) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- l) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- m) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3.1. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, realizowane zarówno przez Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie. Pomoc przyznawana w formie schronienia w noclegowni nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2023 objęto pomocą w formie schronienia 54 osoby, w tym:

- 37 mężczyzn otrzymało pomoc w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Chrzanowie,
- 17 osób (w tym: 12 osób w schronisku dla osób bezdomnych, 7 osób w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi) w schroniskach znajdujących się poza Gminą Chrzanów, z którymi zawarto umowy na świadczenie usług w postaci schronienia wraz z wyżywieniem:

1. Centrum Pomocy Potrzebującym – Schronisko „Arka” ul. Przelotowa 205, 42 – 523 Dąbrowa Górnicza,
2. CHSD, oddział w Jaworznie, ul. Solskiego 3a, 43 - 602 Jaworzno.

2 osoby były objęte pomocą zarówno w formie schroniska dla bezdomnych, jak i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Koszt schronienia poza Gminą Chrzanów wyniósł 138 660,00 zł. Koszt schronienia w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Chrzanowie został ujęty w sprawozdaniu Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie, które ponosi całość wydatków związanych z udzielaniem schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

3.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, a w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

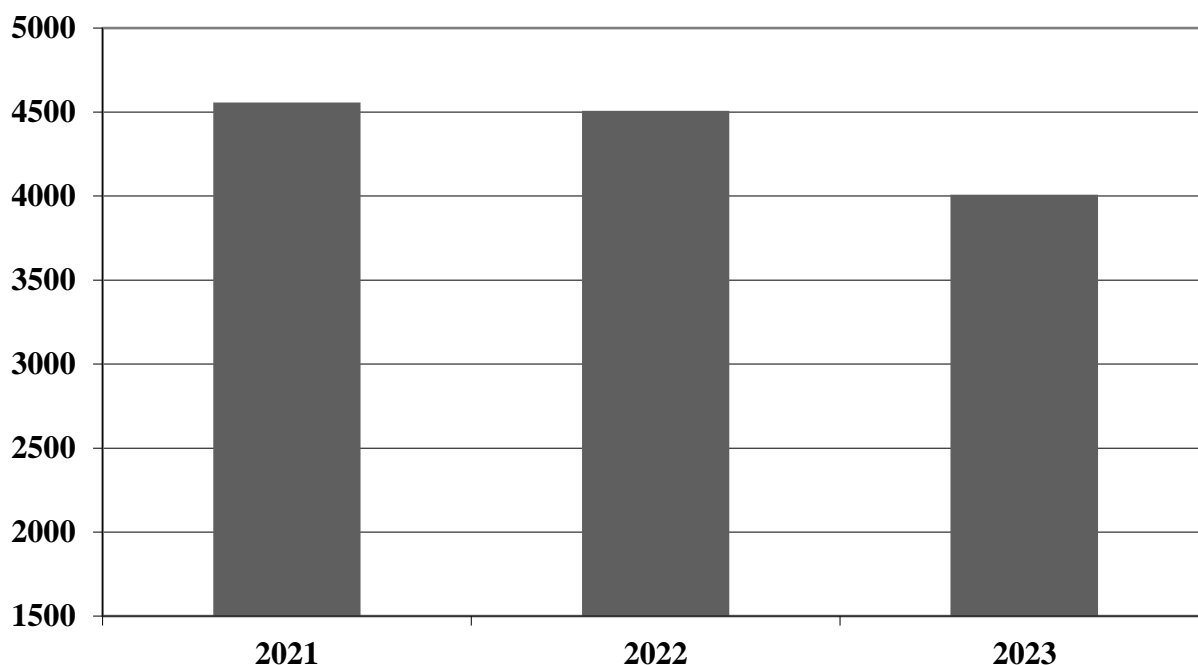
Na zasiłki okresowe od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wydano 1 167 762,92 zł, z tego ze środków własnych 54 727,92 zł i 1 113 035,00 zł z dotacji wojewody. W ramach tej kwoty zrealizowano 4 008 świadczeń dla 696 osób żyjących w 557 rodzinach, a w tym:

- 1 899 świadczenia dla 301 osób z tytułu bezrobocia,
- 225 świadczeń dla 56 osób z tytułu długotrwałej choroby,
- 796 świadczeń dla 107 osób z tytułu niepełnosprawności,
- 1 088 świadczenia dla 232 osób z innych przyczyn.

Wydatki na zasiłki okresowe w roku 2021 - wyniosły 1 232 089,63 zł , w roku 2022 – 1 303 684,71zł, a w roku 2023 – 1 167 762,92 zł Przedstawiony wykres wskazuje, że wydatki w roku 2023 zmalały w stosunku do roku ubiegłego o kwotę 135 921,79 zł (tj. 9,74 %).

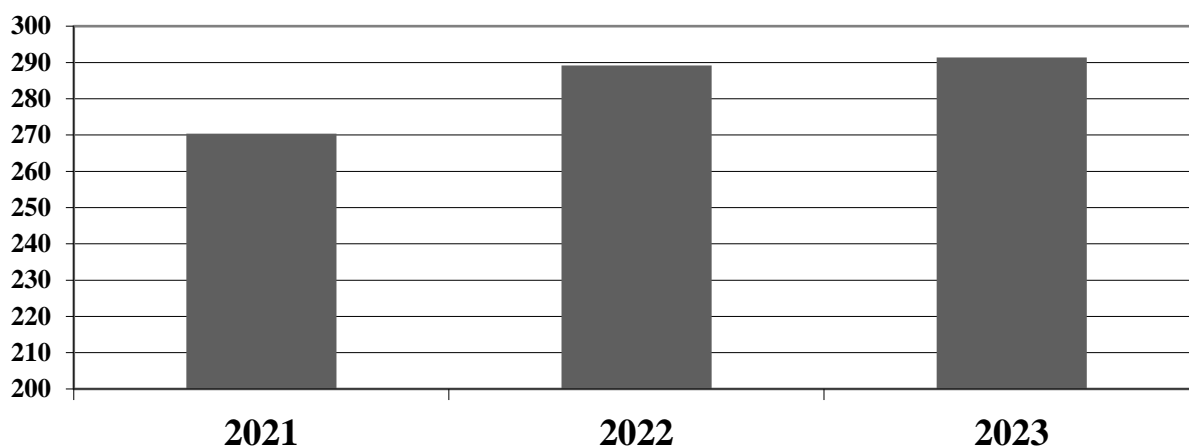
Liczba zasiłków okresowych w latach 2021-2022-2023

Liczba zasiłków okresowych z pomocy społecznej w roku 2023 wyniosła 4 008 i była ona niższa niż w roku 2022 – 4 508 oraz w roku 2021 – 4 577. Jak wynika z powyższych danych w roku 2023 wypłacono 500 świadczeń mniej niż w roku ubiegłym, tj. 11,09 %.

Średnia wysokość zasiłku okresowego
w latach 2021-2022-2023

Średnia wysokość zasiłku okresowego w roku 2023 wyniosła 291,36 zł, w roku 2022 – 289,19zł, w roku 2021 – 270,37 zł. Wysokość zasiłku okresowego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Z przedstawionych danych wynika, że w roku 2023 nastąpił wzrost średniej świadczenia. Średnia wysokość zasiłku okresowego w roku 2023 jest o 0,75 % wyższa w stosunku do roku 2022.

3.3 Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym specjalnych

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie podlega zwrotowi.

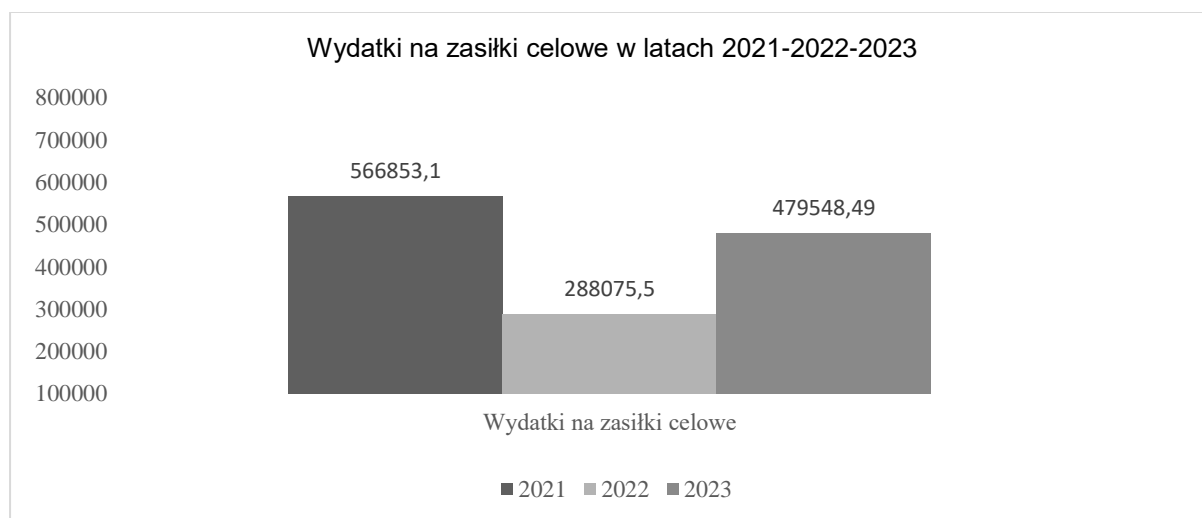
W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie na zasiłki celowe wydatkował łączną kwotę 479 548,49zł dla 618 osób (zdarzały się sytuacje, gdzie jedna osoba korzystająca w ciągu całego roku z uwagi na różny dochód, jaki wykazywała, pobierała zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne. W związku z tym łączna liczba osób pobierających zasiłki celowe nie stanowi sumy liczby osób pobierających zasiłki celowe i specjalnych zasiłków celowych).

Rodzaj świadczenia		2021	2022	2023
Zasiłki celowe	Liczba osób	570	452	456
	Kwota	409 163,66zł	212 876,48 zł	340 953,22zł
Specjalne zasiłki celowe	Liczba osób	293	204	224
	Kwota	157 689,44zł	75 199,02 zł	138 595,27 zł

Łącznie zasiłki celowe	Liczba osób	871	907	618
	Kwota	566 853,10zł	288 075,50 zł	479 548,49zł

Najczęstszą przyczyną udzielanych zasiłków celowych było zabezpieczenie potrzeb na:

- zakup leków,
- opłaty związane z utrzymaniem mieszkania, m.in. na opłacenie czynszu, gazu i energii elektrycznej,
- zakup żywności.

Wydatki na zasiłki celowe w roku 2023 wyniosły – 479 548,49zł, w roku 2022 wyniosły 288 075,50zł, natomiast w roku 2021 – 566 853,10 zł. Przedstawiony wykres wskazuje, że w roku 2023 były one wyższe w stosunku do roku 2022 o kwotę 191 472,99 zł, czyli o 66,47%. Duży wzrost w stosunku do roku 2022 wynika z przyznawanych dodatków węglowych, na które to Ośrodek otrzymał środki z dotacji. Ponadto na zasiłki celowe w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 wydano 1 093 804 zł, które wypłacono 624 osobom (pomocy w tej formie udzielono 1 308 adresatom Programu, w tym 427 dzieciom i 881 osobom dorosłym).

3.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego może być przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Może on być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacił 1 świadczenie w tej formie na kwotę 4 000 zł.

3.5 Pogłębiona praca socjalna

Prowadzenie pracy socjalnej po wdrożeniu modelu rozdzielania pracy socjalnej od postępowań administracyjnych, ma bardzo różnorodny charakter. Od ogólnej pracy socjalnej na poziomie indywidualnego przypadku poprzez pogłębioną pracę socjalną i pracę socjalną metodą grupową, aż po zaawansowaną pracę socjalną, związaną z organizowaniem społeczności lokalnej i prowadzenia grupy wsparcia. Istnieje jeszcze trzeci rodzaj zadań, polegający na reagowaniu na potrzeby bez rozpoznania sytuacji, planowania i oceny skuteczności. Tego typu zadania często nazywane działaniami interwencyjnym są impulsem lub reakcją w kontakcie z klientem i ograniczają się do pojedynczych czynności typu udzielenie informacji lub krótkotrwałe wsparcie emocjonalne. W sytuacji interwencyjnej praca socjalna skupiała się wokół następujących działań:

1. Rozeznawanie potrzeb wśród osób biorących udział w interwencji i koordynowanie udzielonej pomocy.
2. Rozeznawanie potrzeb u osób starszych i niepełnosprawnych i koordynowanie oraz/lub udzielanie pomocy zgodnie z potrzebami.
3. Rozeznawanie potrzeb u rodzin doświadczających lub zagrożonych doświadczeniem przemocy w rodzinie. Monitorowanie ryzyka występowania przemocy i reagowanie zgodnie z sytuacją.
4. Rozeznawanie sytuacji i proponowanie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego.
5. Prowadzenie interwencyjnej pracy socjalnej (np. w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka).
6. Rozeznawanie sytuacji, monitoring, wsparcie rodzin wieloproblemowych, w których występują nasilone trudności opiekuńczo – wychowawcze nie objętych wsparciem Asystenta Rodziny
7. Udzielanie stałego wsparcia emocjonalnego osobie w kryzysie, prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej.

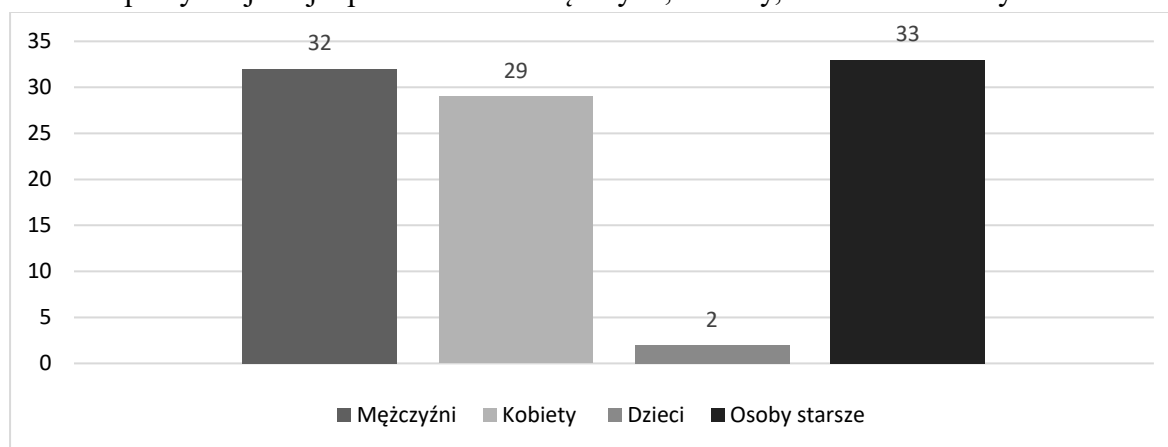
Praca socjalna w roku 2023

	Działania Interwencyjne	Pogłębiona Praca Socjalna
Liczba rodzin objętych pomocą	16	55
Liczba osób objętych pomocą	26	63
Mężczyźni	7	32
Kobiety	14	29
Dzieci	5	2
Osoby starsze	10	33

W ramach pogłębionej pracy socjalnej w roku 2023 zostało objętych wsparciem pracownika socjalnego łącznie 71 rodzin (w roku 2021 – 125 rodzin, w roku 2022 – 69 rodzin), w tym działaniami interwencyjnymi zostało objętych 16 rodzin, a w nich 26 osób, zaś pogłębioną

pracą socjalną – 55 rodzin, tj. 63 osoby. W roku 2023 pracownicy Działu Pracy Socjalnej, Usług i Profilaktyki przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie sporządzili 37 opinii do Sądu Rejonowego w Chrzanowie, w celu podjęcia działań zmierzających do zapewnienia szeroko rozumianego dobra rodziny.

Rozkład pracy socjalnej z podziałem na: mężczyzn, kobiety, dzieci oraz osoby starsze

Pracownicy socjalni w sytuacji zagrożenia bądź powzięcia informacji o sytuacji kryzysowej monitorują środowisko rodzinne. Po stwierdzeniu, iż rodzina może doświadczać trudności opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy – zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny, na podstawie, której wnioskuje o przyznanie usługi asystenta rodziny, informuje właściwe instytucje o potrzebie wsparcia dla rodziny lub proponuje właściwą formę pomocy dla rodziny. W roku 2023 przeprowadzono 62 wywiady na podstawie artykułu 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdzie 28 rodzinom została przyznana usługa asystenta rodziny. Istotnym zadaniem w kolejnych latach będzie włączenie w pogłębioną pracę socjalną działań pracowników placówek oświatowych (w szczególności: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe), które często w pierwszej kolejności mogą dokonać oceny ryzyka rodzin zagrożonych kryzysem, poprzez obserwację i kontakt z dzieckiem

3.6. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, jest realizowane w Gminie Chrzanów od 1 stycznia 2007 r. przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie. Decyzje w sprawach przyznania w/w form pomocy oraz zasad odpłatności za nie są wydawane przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, po wcześniejszym przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przez pracowników socjalnych Ośrodka. W roku 2023 w ramach zadań własnych, pomocą w formie usług opiekuńczych, objęto 178 osób z 174 rodzin. Koszt realizowanej pomocy wyniósł 179 238,48 zł. Centrum Usług

Socjalnych w Chrzanowie ponosi całość wydatków związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.7. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowujące osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępujące pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku w integracji ze społecznością lokalną.

W Gminie Chrzanów funkcjonują dwa mieszkania chronione z zasobów mieszkaniowych Gminy Chrzanów:

- przy ul. Ogrodowej 9/3 - mieszkanie o powierzchni 77,27 m²
- przy ul. Jagiellońskiej 13a/2 - mieszkanie o powierzchni 36,56 m²

Mieszkanie przy ul. Ogrodowej 9/3 przeznaczone jest na potrzeby ofiar przemocy, rodzin w razie wystąpienia zdarzenia losowego w związku z wiekiem, chorobą, niepełnosprawnością lub trudną sytuacją życiową. W 2023 roku w mieszkaniu przebywały 2 osoby dorosłe i dwoje dzieci – matki z dziećmi, z uwagi na kryzysową sytuację życiową, a przede wszystkim brak zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych.

W mieszkaniu przy ul. Jagiellońskiej 13a/2 od marca 2018 roku przebywa małżeństwo umieszczone ze względu na stan zdrowia i wiek. Pobyt w mieszkaniu chronionym tych osób jest kontynuowany. W ramach pobytu w mieszkaniu chronionym osoby mogą skorzystać ze wsparcia pracownika socjalnego, mieszkania mają charakter treningowy.

W mieszkaniu chronionym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie i utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pomocy w pełnieniu ról społecznych i integracji ze społecznością lokalną.

Koszty utrzymania mieszkań chronionych w 2023 r. wyniosły łącznie 32 001,79 zł na które składały się koszty energii elektrycznej, gazu, dostawy wody, centralnego ogrzewania oraz pozostałych opłat eksploatacyjnych, które wniosły 30 752,79 zł oraz zakup wyposażenia 1 249,00 zł z czego koszt :

- mieszkania na ul. Ogrodowej 6 – 24 191,36 zł
- mieszkania na ul. Jagiellońskiej 13 a – 7 810,43 zł

3.8. Zapewnienie posiłku osobom dorosłym, dożywianie dzieci

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo m.in. do posiłku, jeżeli jest tego pozbawiona. Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić, a pomoc przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

W roku 2023 tą formą pomocy objęto łącznie 371 osób na łączną kwotę 471 872,10 zł opłacając 37 865 posiłków. Była to pomoc przyznana głównie na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz przyznana poza w/w programem, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Dane o udzielonej pomocy w tym zakresie obrazują poniższe tabele.

Posiłki w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2023

	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Ogółem
Liczba osób	256	115	371
Liczba posiłków	20 825	17 043	37 868
Kwota dotacji	183 273,20 zł	142 064,80zł	325 338zł
Kwota środków własnych	72 797,30 zł	45 408,20 zł posiłek 17 014,00 zł dowóz	135 219,50 zł
Kwota ogółem	256 070,50 zł	204 487,00 zł	460 557,50 zł

Posiłki w ramach ustawy o pomocy społecznej w roku 2023

	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Ogółem
Liczba osób	0	125	125
Liczba posiłków	0	16 390	16 390
Kwota ogółem w ramach środków własnych	0	180 290,00 zł - posiłek 31 004,00 zł - dowóz	211 294,00 zł

Dożywianie dzieci i młodzieży, zarówno w ramach Programu, jak i poza nim było realizowane w 2023 roku w 15 przedszkolach, 10 szkołach, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Chrzanowie oraz w 2 placówkach oświatowych poza Gminą Chrzanów. Osoby dorosłe korzystały z jednego gorącego posiłku dziennie w Jadłodajni prowadzonej w Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie. W przypadku złego stanu zdrowia klientów pomocy społecznej, tym samym niemożności skorzystania z posiłków w miejscu ich przygotowania, posiłki były dowożone do ich miejsca zamieszkania. W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie dokonał refundacji za posiłki wydawane poza gminą Chrzanów 3 osobom bezdomnym posiadającym ostatni meldunek na terenie gminy Chrzanów, na łączną kwotę 11 314,60 zł.

3.9. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również sprawienie pogrzebu,

w tym osobom bezdomnym. W 2023 roku sprawiono 7 pogrzebów na łączną kwotę 18 270zł. Ponadto raz na kwartał organizowano pochówki dzieci martwo urodzonych – w roku 2023 zorganizowano 4 pochówki. Koszt pochówku w zbiorczej mogile wyniósł łącznie 4 000 zł rocznie (tj. 1 000 zł na kwartał).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie poniósł również koszt przechowywania płodów i ciał dzieci martwo urodzonych przez Szpital Powiatowy w Chrzanowie w wysokości 3 600,00zł (300 zł miesięcznie). Łączny koszt zadania wyniósł 25 870,00 zł.

3.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Jednym z zadań gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Do domów pomocy społecznej kierowane są przez Ośrodek wyłącznie osoby, które wymagają całodobowej opieki, a najbliższa rodzina oraz pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze nie są w stanie zapewnić takiej opieki.

W 2023 roku opłacono pobyt w 40 domach pomocy społecznej 68 osobom na łączną kwotę 3 096 233,47zł. Opłaty za pobyt wnoszone przez członków rodzin osób umieszczonych w domach wyniosły w 2023 roku - 89 391,05 zł.

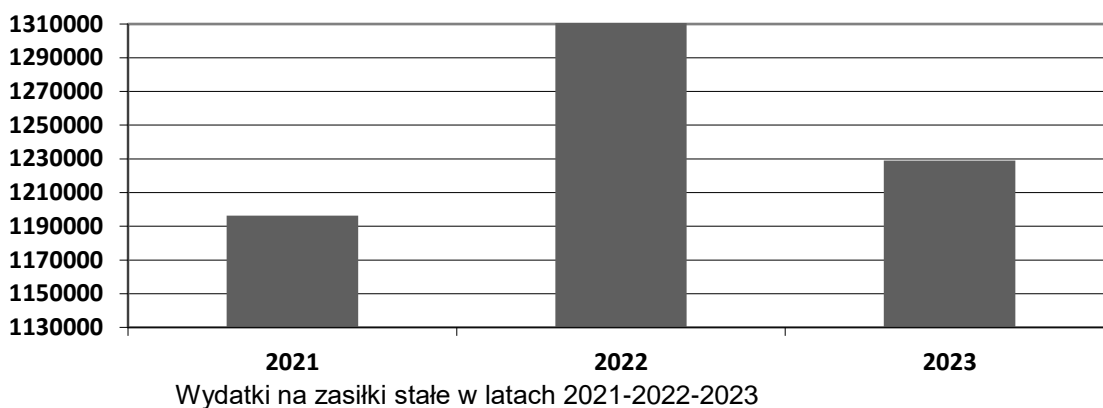
3.11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W roku 2023 wypłacono 217 osobom 2 163 świadczenia w ramach zasiłków stałych na łączną kwotę 1 229 062,48 zł, która została pokryta w całości ze środków budżetu państwa.

193 osoby skorzystały z w/w pomocy jako osoby samotnie gospodarujące, a 24 osoby jako prowadzące wspólne gospodarstwo domowe z innymi członkami rodziny.

W roku 2023 – wydatki na zasiłki stałe wyniosły 1 229 062,48zł, roku 2022 wydatki na zasiłki stałe wyniosły 1 313 281 zł, w roku 2021 – 1 196 266,48 zł.

W przypadku tych świadczeń zaobserwowano spadek wydatków, jakie poniesiono na tę formę pomocy w stosunku do 2022 o kwotę 84 218,52 zł, tj. 6,41 %. Wynika to głównie z większego dochodu, jakim dysponują świadczeniobiorcy zasiłków stałych, a także uzyskaniu przez wnioskodawców innych świadczeń z zabezpieczenia społecznego, tj. emerytury, renty.

3.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W roku 2023 opłacono w ramach zadań własnych 1 823 składki zdrowotne za 181 osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, na łączną kwotę 97 992,11 zł.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota
2021	200	2 001	99 017,14zł
2022	194	1 934	102 989,28zł
2023	181	1 823	97 992,11 zł

Z przedstawionych wyżej danych wynika, że w roku 2023 objęto pomocą o 13 osób mniej (tj. o 6,70 %), opłacono o 11 składek mniej (tj. 5,74 %). Wydatkowano na pomoc w formie opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za niektóre osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej o 4 997,17 zł mniej niż w roku 2022 (tj. o 4,85 %).

4. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej

W 2023 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej gmina realizowała zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę w/w zadań zapewnia budżet państwa.

4.1. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej jest realizowane w Gminie Chrzanów przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie. Decyzje w sprawach przyznania w/w formy pomocy oraz zasad odpłatności za nie są wydawane przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, po wcześniejszym przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przez pracowników socjalnych Ośrodka. W roku 2023 w ramach zadań zleconych, pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, objęto 7 osób w 7 rodzinach. Koszt realizowanej pomocy został ujęty w sprawozdaniu Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie, które ponosi całość wydatków związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

4.2. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej i należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Świadczenie to nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania Ośrodka Pomocy Społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2023 roku wypłacono w/w wynagrodzenie, na podstawie decyzji Sądu Rejonowego w Chrzanowie 9 osobom za sprawowanie opieki nad 24 osobami, w liczbie 224 świadczeń za

okres od stycznia do grudnia, w łącznej wysokości 82 309,67 zł. Wysokość wynagrodzenia ustalona przez sąd w roku 2023 wzrosła i wyniosła 367,45 zł w stosunku do roku 2022 (wynosiła 243,08 zł)

4.3. Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizuje zadanie wynikające z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy jest decyzja wójta/burmistrza gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. W/w decyzję wydaje się między innymi po:

- przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dokumentów potwierdzających posiadanie obywatelstwa polskiego,
- przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie w/w decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W roku 2023 objęto prawem do świadczeń opieki zdrowotnej 141 osób, wydano 166 decyzje, na podstawie 136 wywiadów środowiskowych. Na wydanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej pozyskano kwotę w wysokości 12 230,95 zł w ramach dotacji celowej z budżetu państwa.

Świadczenie opieki zdrowotnej	2021	2022	2023
Liczba osób	94	149	141
Liczba decyzji	152	204	166
Kwota	4 861,41 zł	9 819,52zł	12 230,95

Z tabeli wynika, iż w roku 2023 w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się liczba osób objętych prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych o 8 osób, tj. o 5,37 %.

4.4 Pomoc osobom z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym

W roku 2023 nadal kontynuowano pomoc na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Tut. Ośrodek wypłacał pomoc obywatelom Ukrainy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł na podstawie art. 31 w/w ustawy. Pomoc taką otrzymały 94 osoby na kwotę 28 200 zł. Ponadto na podstawie art. 29 i 30 w/w ustawy osoby pochodzące z Ukrainy, które przekroczyły granicę Polski w związku z konfliktem zbrojnym miały prawo ubiegać się o pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

W roku 2023 wypłacono:

- 34 świadczenia w formie zasiłku okresowego dla 9 osób na łączną kwotę w wysokości 16 711,83 zł
- 19 świadczeń w formie zasiłku stałego dla 3 osób na łączną kwotę w wysokości 8 281,60 zł
- 15 zasiłków celowych i specjalnych celowych dla 8 osób na łączną kwotę w wysokości 4 750,00 zł

Ponadto przyznano posiłki w szkole i przedszkolu dla 9 dzieci obywatelstwa ukraińskiego na kwotę 6 995,50 zł,

W roku 2023 zorganizowano 2 pochówki dla osób z Ukrainy. Wydatkowano na ten cel 5 710,00 zł.

4.5 Dodatek węglowy

Na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 o dodatku węglowym, osobom, u których głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy przysługiwał dodatek węglowy w wysokości 3 000,00 zł. Dodatek węglowy wypłacany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 2022 roku. W roku 2023 wypłacono 63 dodatków węglowych na kwotę łączną 189 000,00 zł.

4.6 Dodatek dla gospodarstw domowych

Na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw tut. Ośrodek osobom, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest:

- 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- 2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo

3) kocioł olejowy

- zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy, przysługiwał dodatek dla gospodarstw domowych odpowiednio w wysokości:

- 1) 3000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) 1000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) 500 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) 2000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W roku 2023 wydatkowano łącznie 3 000,00 zł, w tym dodatek dla gospodarstw domowych zasilanych drewnem – 3 dodatki po 1 000,00 zł.

4.7 Zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych

Ustawą z dnia 27 października 2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych tut. Ośrodek wydawał informacje dla osób, chcących skorzystać z preferencyjnego zakupu paliwa stałego poniżej 2 000zł. W Gminie Chrzanów tonę paliwa stałego wyceniono 1 730 zł. W roku 2023 wpłynęło 134 wnioski.

5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie

Świadczenia rodzinne przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
  1. do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu

uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
- e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
  - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
  - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
  - jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
  - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
  - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
  - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
  - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i spełniają warunki do przyznania wnioskowanych świadczeń określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenie rodzicielskie,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne,
- zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału

- Konstytucyjnego dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

5.1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka);
3. osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony)

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

1. 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

W 2023 roku wypłacono:

- 12 500 zasiłków rodzinnych na kwotę 1 422 951,69 zł,
- 6 851 dodatków do zasiłków na kwotę 815 582,79 zł.

Łącznie wypłacono 19 351 świadczeń na kwotę 2 238 534,48 zł.

Wyszczególnienie przyznanych w roku 2023 dodatków do zasiłku rodzinnego przedstawia poniższa tabela:

Dodatki do zasiłku rodzinnego	Liczba świadczeń	Kwota
urodzenie dziecka	43	42 202,32 zł
opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	238	90 471,53 zł
samotne wychowywanie dziecka	707	140 440,52 zł

wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	2357	217 110,40 zł
kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	1761	183 436,89 zł
rozpoczęcie roku szkolnego	683	65 579,36 zł
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1062	76 341,77 zł
Razem:	6851	815 582,79 zł

5.2. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, a także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierały zasiłku macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1. matce albo ojcu dziecka,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia,
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia,
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku:

1. skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy,
2. śmierci matki dziecka,
3. porzucenia dziecka przez matkę.

W 2023 roku wypłacono 621 świadczeń, tj. na łączną kwotę 553 880,00 zł.

5.3. Świadczenia opiekuńcze

Ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje także wypłatę świadczeń opiekuńczych.

Charakterystykę wypłat przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek pielęgnacyjny	14 063	3 035 021,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	163	101 060,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	2 754	6 685 288,00 zł
Razem:	16 980	9 821 369,00 zł

Świadczenia opiekuńcze:

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1. niepełnosprawnemu dziecku;
3. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
4. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
5. osobie, która ukończyła 75 lat.

Świadczenie to przyznawane jest niezależnie od dochodu osoby i rodziny, na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Wysokość świadczenia w roku 2023 wynosiła 215,84 zł miesięcznie. W 2023 roku wypłacono 14 063 zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę 3 035 021,00 zł.

Świadczenia pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka,
3. osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego

współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wysokość świadczenia corocznie wzrasta. W roku 2023 wynosiła 2 458,00 zł. Od stycznia 2024 r. nastąpiła kolejna waloryzacja wysokości świadczenia pielęgnacyjnego i obecnie wynosi 2 988,00 zł.

W 2023 roku wypłacono 2 754 świadczeń pielęgnacyjnych na łączną kwotę 6 685 288,00 zł.

Specjalne zasiłki opiekuńcze przysługują osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. W 2023 roku wypłacono 163 specjalne zasiłki opiekuńcze na kwotę 101 060,00 zł.

Widoczny jest wzrost liczby wypłaconych świadczeń opiekuńczych w formie zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do lat ubiegłych. Wynika to ze zwiększonej na terenie Gminy Chrzanów liczby osób uzyskujących orzeczenia o niepełnosprawności, które wymagają pomocy lub opieki osób trzecich. Pozytywną tendencją jest także wzrost wysokości świadczeń, które ułatwiają zaspokojenie codziennych potrzeb, ale także wyrównują w części szansę osób niepełnosprawnych w stosunku do osób, które mogą podjąć pracę i uzyskać dochód.

5.4. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do zasiłku dla opiekuna nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Z 2012 r., poz.1548 t.j. z zm.) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 2023r. wypłacono 14 zasiłków na łączną kwotę 8 680,00 zł.

Jednocześnie Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, które opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. W 2023 roku odprowadzono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w liczbie 2 237 na łączną kwotę 1 410 248,00 zł. Natomiast składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzono w liczbie 2 203 na łączną kwotę 460 101,00 zł.

5.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

Zapomoga przysługuje:

1. matce lub ojcu dziecka;
2. opiekunowi prawnemu dziecka;
3. opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Do wniosku o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka należy dołączyć zaświadczenie o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Zaświadczenie o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu może wystawić lekarz lub położna. Warunek udokumentowania pozostawania matki dziecka pod opieką medyczną nie dotyczy osób będących prawnymi albo faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

Rok	liczba świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń
2021	184	184 000,00 zł
2022	130	130 000,00 zł
2023	98	98 000,00 zł

Jak wynika z powyższej tabelki Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2023 roku wypłacił 98 świadczeń w postaci jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka na łączną kwotę 98 000,00 zł – co do roku poprzedniego stanowi 24,62 % spadek liczby wypłaconych świadczeń. Świadczenie przysługuje przy spełnieniu kryterium dochodowego w wysokości 1 922,00 zł netto na osobę.

Podsumowując realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych zauważyć należy, że w stosunku do roku 2022 nastąpił ogólny spadek liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych. Przyczyny tego stanu rzeczy można upatrywać we wzroście wynagrodzeń oraz dochodów rodzin, które przekraczają podstawowe kryterium uprawniające do pobierania przedmiotowych świadczeń.

5.6. Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (j.t. Dz. U. z 2020, poz. 1329 z późn.zm.).

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2023 roku wypłacił 5 świadczeń na kwotę 20 000,00 zł.

W 2023 roku wydano 122 decyzje administracyjne orzekające o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Stan należności wyniósł 168 503,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 roku z tej kwoty odzyskano 149 279,00 zł z tego podlegające zwrotowi do budżetu państwa 116 884,00 zł.

5.7. Fundusz alimentacyjny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmował działania wobec dłużników alimentacyjnych zmierzające do wyegzekwowania należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2023 r. przysługiwały, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900,00 zł.

Od 1 października 2023 r. wzrosło kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do kwoty 1 209,00 zł na osobę. Nie przełożyło się to jednak na wzrost wypłaconych świadczeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Spowodowane to może być nie tylko wzrostem dochodów rodzin, które mimo podwyższonego kryterium nie uprawniają do ich otrzymania, ale także brakiem kontynuacji nauki szkolnej osób pełnoletnich.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacił 3 511 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 1 549 442,90 zł. Łączna liczba rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 176.

W 2023 roku wydano 15 decyzji administracyjnych orzekających o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stan należności wyniósł 97 199,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 roku z tej kwoty odzyskano 15 189,00 zł z tego podlegające zwrotowi do budżetu państwa 14 867,00 zł.

Zgodnie z art. 27 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny obowiązany jest do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami. W 2023 roku z tytułu należności wynikających z wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego odzyskano łącznie kwotę 712 855,79 zł, z tego:

- na dochody budżetu państwa z tytułu należności głównej 151 303,75 zł,
- na dochody budżetu państwa z tytułu odsetek ustawowych 460 683,48 zł,
- na dochody własne gminy wierzyciela i dłużnika 100 868,56 zł.

W aktualnym stanie prawnym obowiązującym od 18 września 2015 roku wszystkie wyegzekwowane od dłużnika wpłaty w pierwszej kolejności zaliczane są na poczet zwrotu odsetek ustawowych za opóźnienie. W związku z powyższym otrzymywane na konto OPS wpłaty od komorników oraz dłużników alimentacyjnych są w zdecydowanej większości rozliczane na odsetki i przekazywane na dochody budżetu państwa.

Na terenie Gminy Chrzanów przebywa łącznie 476 dłużników alimentacyjnych, wobec których Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie podejmował wszelkie działania przewidziane w ustawie.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmawia: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych, organ właściwy dłużnika - Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W 2023 roku skierowano 14 wniosków do Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, skierowano 1 wniosek do Starostwa Powiatowego w Chrzanowie o zatrzymanie prawa jazdy oraz do Centralnej Ewidencji Kierowców z prośbą o udzielenie informacji czy dłużnik posiada prawo jazdy.

5.8. Karta Dużej Rodziny

W 2023 roku na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie przyjmował wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie jej duplikatu. Do posiadania Karty Dużej Rodziny uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, tj.:

- rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- małżonek rodzica;
- dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Prawo do posiadania karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymogi ustawy. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny, bez względu na posiadany dochód.

Ponadto od dnia 1 stycznia 2019 r. weszły w życie nowe zasady przyznawania Karty Dużej Rodziny. O jej przyznanie może ubiegać się rodzic (rodzice) lub małżonkowie rodzica, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku oraz nie są lub nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej ani ograniczeni we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka/dzieci w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

Na dzień 31.12.2023 r wydano 1362 karty dla nowych rodzin wielodzietnych. Z Karty Dużej Rodziny na terenie Chrzanowa korzysta 4 569 osób, w tym 1340 rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

5.9. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500 plus”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 1 kwietnia 2016 roku realizował zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Od 1 stycznia 2022 r. wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (tzw. 500+), niezależnie od okresu na jaki były składane, należało składać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Od tego dnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie nie przyjmował i nie rozpatrywał nowych wniosków o to świadczenie. Wypłata przyznanego do w/w terminu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie świadczenia wychowawczego na okres 2021/2022 była kontynuowana do końca okresu na jaki zostało przyznane, czyli do 31 maja 2022 r.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacał świadczenia wychowawcze jedynie na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Na tej podstawie w 2023 roku wypłacono 28 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 13680,74 zł.

W 2023 roku nie wydano decyzji administracyjnych orzekających o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń ze świadczenia wychowawczego. Stan należności na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniósł 26 621,44 zł. Za cały 2023 rok odzyskano 67 967,80 zł (całość podlegająca zwrotowi do budżetu państwa).

5.10. Refundacja podatku VAT za paliwa gazowe (tzw. dodatek gazowy)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 1 stycznia 2023 r. realizował zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu

i żywności.

Dodatek gazowy przysługiwał odbiorcom końcowym paliwa gazowego, korzystającym z ogrzewania gazowego – urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi musiały być zgłoszone lub wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), O refundacje podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe można się było ubiegać po spełnieniu kryterium dochodowego, które przedstawiało się następująco:

- w gospodarstwie domowym jednoosobowym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100,00 zł na osobę,
- w gospodarstwie domowym wieloosobowym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500,00 zł na osobę;

Aby uzyskać refundację należało złożyć wypełniony wniosek wraz z fakturami za paliwa gazowe obejmujące okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. oraz dostarczyć dowody uiszczenia opłaty za przedłożone faktury.

W 2023 roku przyjęto 189 wniosków o refundacje podatku VAT na łączną kwotę 48 255,22 zł. Pozytywnie rozpatrzono 126 wniosków. Wyplacono łącznie 120 refundacji na łączną kwotę 29 919,59 zł.

5.11. Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy osoby ubiegające się o jego przyznanie muszą spełniać łącznie trzy warunki:

- posiadać tytuł prawny do lokalu,
- posiadać dochód w wysokości określonej w ustawie,
- posiadać mieszkanie o powierzchni określonej w ustawie.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego (np. z umowy użyczenia) i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub najem socjalny lokalu (np. gdy orzeczono o ich uprawnieniu do lokalu socjalnego w wyroku sądowym).

Dodatek mieszkaniowy jest przyznawany na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego

dnia następującego po dniu złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Jest on wypłacany do dziesiątego dnia każdego miesiąca z góry zarządcy mieszkania lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył 40% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w gospodarstwie jednoosobowym (tj. 2538,46 zł) i 30% tej kwoty (tj.1903,85 zł) w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku. Dodatku nie przyznaje się, jeżeli byłby on niższy niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (31,73 zł).

W 2023 roku złożono 1615 wniosków o dodatek mieszkaniowy. Wydano 1561 decyzji przyznających i 32 decyzje o odmowie przyznania świadczenia.

W 2023 roku wypłacono 9306 dodatków na kwotę 2 984 216,81 zł, co daje średnią kwotę świadczenia na poziomie 320,68 zł.

Na realizację w/w wniosków w 2023 r. wydano o 506 332,82 zł więcej niż w roku 2022 co do roku poprzedniego stanowi 20,43 % wzrost kwoty wypłaconych świadczeń, natomiast w porównaniu do 2021 roku wydano o 413867,61 zł więcej co stanowi 13,87% wzrost kwoty wypłaconych świadczeń. Od 2020 roku widoczna jest tendencja wzrostowa jeżeli chodzi o wypłacanie dodatków mieszkaniowych. Powodem takiego stanu rzeczy jest wzrost kosztów utrzymania mieszkania, który wpływa na obniżenie dochodu rodziny, a tym samym powoduje wzrost kwoty wypłaconych świadczeń.

Rok	liczba dodatków	kwota wypłaconych świadczeń
2021	8 502	2 570 349,20 zł
2022	9 063	2 477 883,99 zł
2023	9 306	2 984 216,81 zł

5.12. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendium szkolne, zasiłek szkolny, od dnia 1 kwietnia 2011 r. realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Pomoc materialna dla uczniów jest zadaniem własnym gminy i uregulowana jest w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. W/w zadanie realizowane jest na podstawie umowy zawartej między Małopolskim Kuratorem Oświaty działającym w imieniu Wojewody Małopolskiego a Gminą Chrzanów, reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Chrzanowa.

Uczeń, którego dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. 600,00 zł jest uprawniony do bezzwrotnej pomocy i może otrzymać stypendium szkolne.

Wysokość stypendium szkolnego ustalana jest według trzech grup dochodowych, określonych w regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Miejskiej.

Stypendium szkolne przeznaczone jest na pokrycie wydatków o charakterze edukacyjnym, w szczególności na zakup podręczników, artykułów i przyborów szkolnych oraz innych pomocy szkolnych, obuwia i stroju sportowego niezbędnego do realizacji zajęć wychowania fizycznego, pokrycia udziału w zajęciach edukacyjnych i rozliczone przedłożonymi oryginalnymi fakturami i rachunkami wystawionymi na Wnioskodawcę.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

W 2023 roku złożono w Ośrodku 27 wniosków (o 5 wniosków mniej niż w 2022 r. i o 14 wniosków mniej niż w 2021 r.)

W okresie I-XII 2023 r. przyznano pomoc dla 61 uczniów, na łączną kwotę 42 068,19 zł.

Ogółem w 2023 roku z pomocy skorzystało 61 uczniów (o 6 uczniów mniej niż w roku 2022 i o 36 uczniów mniej niż w 2021 r.).

Spośród uczniów korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym:

- 42 uczniów uczęszczało do szkół podstawowych,
- 19 uczniów do szkół ponadpodstawowych

Koszt całkowity realizacji zadania wyniósł 42 068,19 zł (o 9 189,42 zł mniej niż w roku 2022 co stanowi 17,93% spadek kwoty wypłaconych świadczeń i o 10 804,77 zł mniej niż w 2021 r. co stanowi 20,44% spadek kwoty wypłaconych świadczeń)

Koszt całkowitej realizacji zadania wyniósł 42 068,19 zł w tym 33 654,55 zł stanowiły środki budżetu państwa (80%), 8 413,64 zł stanowiły środki własne gminy (20%).

Rok	liczba świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń
2021	97	52 872,96 zł
2022	67	51 257,61 zł
2023	61	42 068,19 zł

5.13 Chrzanowski Bon żłobkowy

Od 2019 r. na terenie Gminy Chrzanów wypłacane jest świadczenie pieniężne wspierające rodziny aktywne zawodowo, które korzystają z niepublicznych form opieki nad dziećmi od roku do lat 3. Świadczenie to przyznawane jest w wysokości 300 zł miesięcznie na okres roku kalendarzowego lub na okres obowiązywania umowy ze żłobkiem lub klubem dziecięcym.

O Chrzanowski Bonu Żłobkowy mogą ubiegać się rodzice, opiekunowie faktyczni, osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej albo samotnie wychowujący dziecko rodzic, opiekun faktyczny, opiekun prawny albo osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej, którzy:

1. zamieszkują na terenie Gminy Chrzanów,
2. nie występują bądź odstępują z ubiegania się o objęcie dziecka opieką w Żłobku Miejskim w Chrzanowie,
3. są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową,
4. nie korzystają z urlopu wychowawczego,
5. rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym, którego naczelnik jest miejscowo właściwy w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Chrzanów, jeżeli uzyskują dochody lub przychody podlegające opodatkowaniu tym podatkiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
6. mają zawartą umowę o objęcie dziecka opieką z podmiotem prowadzącym żłobek lub klub dziecięcy (należy przez to rozumieć odpowiednio żłobek i klub dziecięcy prowadzony przez instytucje publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wpisany do Rejestru Żłobków i Klubów Dziecięcych prowadzonego przez Burmistrza Miasta Chrzanowa).

Z Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego mogą skorzystać również niepracujący rodzice. Warunkiem jest kontynuowanie nauki w systemie dziennym, udział w stażu, przygotowaniu zawodowym dla dorosłych, szkoleniach zawodowych lub programach mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny lub całkowita niezdolność do pracy potwierdzona orzeczeniem uprawnionego organu.

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. przyznano świadczenie dla 76 dzieci na łączną kwotę 99 984,90 zł.

5.14. Zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 22 października 2020 roku wydaje z upoważnienia Burmistrza Miasta Chrzanowa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu „Czyste Powietrze”. W roku 2023 zostało wydanych 149 takich zaświadczeń.

5.15. Dodatek elektryczny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 1 grudnia 2022 r. realizuje zgodnie z ustawą z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, obsługę

wniosków o dodatek elektryczny. Jest to wsparcie finansowe przysługujące odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane prądem i zostało to zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). W przypadku dodatku elektrycznego nie obowiązuje kryterium dochodowe. Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosił 1 000 zł, a w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosił 1 500,00 zł.

Z dodatku nie mogą skorzystać rodziny, które:

- posiadają mikroinstalacje FV, które ogrzewają się głównie energią elektryczną
- posiadają pompy ciepła oraz mikroinstalacje FV
- są objęte pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego
- są objęte pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku na inne źródła ciepła
- są objęte pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku na inne źródła ciepła
- na potrzeby których zostało zakupione paliwo stałe, po cenie i od przedsiębiorcy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw.

W okresie od 1 grudnia 2022 r. do 31 marca 2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wpłynęło w sumie 113 wniosków, z czego 67 wniosków o wypłatę dodatku elektrycznego na kwotę podstawową (1000 zł) oraz 46 wniosków na kwotę podwyższoną (1500,00 zł). Przyjęto wnioski na łączną kwotę 136 000,00 zł. Rozpatrzono pozytywnie 88 wniosków na łączną kwotę 107 500,00 zł, z czego 49 000,00 zł stanowiły wnioski na kwotę podstawową, a 58 500,00 zł stanowiły wnioski na kwotę podwyższoną.

6. Aktywne formy wsparcia

6.1. Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia-bezrobotnych i biernych zawodowo

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Chrzanowie w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia poprzez: upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o szkoleniach oraz realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Dzięki tej współpracy -3 osoby powyżej 50 roku życia ukończyły szkolenie Operator wózków widłowych, 4 osoby rozpoczęły staż zawodowy w zawodach sprzętaczka, sprzedawca, pracownik gospodarczy (2 osoby po stażu podjęły pracę).

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez Urząd Miejski w Chrzanowie na terenie Gminy Chrzanów. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą Chrzanów. W 2023 roku w pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 15 osób. Do

podjęcia prac społecznie użytecznych osoby bezrobotne zgłoszone zostały przez pracowników socjalnych Ośrodka oraz Klub Integracji Społecznej. Osoby wytypowane zobowiązane są do wykonania prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10-ciu godzin tygodniowo. Miesięczne świadczenie pieniężne dla osoby wykonującej prace społecznie użyteczne wypłaca Urząd Miejski w Chrzanowie.

W 2023 roku 38 osób skorzystało z poradnictwo indywidualnego i grupowego w Klubie Integracji Społecznej. Razem z klientami opracowano Indywidualne Plany Działania wskazujące na możliwości aktywizacji społeczno- zawodowej.

6.2. Oplątek Maltański

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chrzanowie oraz Zakonem Maltańskim, współorganizowała w dniu 16.12.2023 r o godz. 13.00 XVIII Oplątek Maltański. Spotkanie wigilijne jest jednym z doraźnych działań Ośrodka Pomocy Społecznej i Zakonu Maltańskiego. Jego celem jest wsparcie podopiecznych w okresie Świąt Bożego Narodzenia duchowo i materialnie. W roku 2023 spotkanie wigilijne odbyło się w tradycyjnej formie tzn. przy wspólnym stole w restauracji „Pod Jesionem”. Ubiegłoroczny Oplątek Maltański skierowany był do osób samotnych, starszych, schorowanych i z niepełnosprawnością. W spotkaniu uczestniczyły również dzieci przebywające w pieczy zastępczej, jaki i objęte wsparciem asystenta rodziny. Nie zapomnieliśmy również o naszych sąsiadach z Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Gminie Chrzanów w związku z konfliktem zbrojnym. Uczestnicy Oplątka Maltańskiego mieli zapewniony ciepły, wigilijny posiłek oraz zostali obdarowani świąteczną paczką, To coroczne dzieło, nie mogłoby się udać, gdyby nie długoletni sponsorzy, w tym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Restauracja „Pod Jesionem”, Wodociągi Chrzanowskie, Tauron Wydobycie Jaworzno, Związki Zawodowe z ZG „Janina” w Libiążu, Państwo Wiesław i Halina Pstrucha – firma „WIPEXIM”, Państwo Renata i Wojciech Małodobry - firma „ASTIR”, firma DAN CAKE Polonia w Chrzanowie. Osobom starszym oraz z niepełnosprawnością został zagwarantowany transport.

6.3. Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej

W roku 2023 dokonano ważnej reformy krajowego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Za sprawą nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzono kluczowe i nieodzowne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Nowe regulacje prawne weszły w życie z dniem 22 czerwca 2023 roku. W efekcie dokonanych zmian, działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chrzanów do sierpnia 2023 roku realizował Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Natomiast, od września 2023 roku swoją działalność rozpoczął Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Chrzanów, powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Chrzanowa nr ORG.0050.410.2023 z dnia 11 września 2023 roku, którego tryb i sposób powoływania

i odwoływania członków został uprzednio określony Uchwałą nr LVI/593/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 27 czerwca 2023 roku.

Nowe regulacje prawne, będące wyrazem właściwego realizowania postanowień Konwencji Stambulskiej, w myśl deklaracji Rzeczypospolitej Polski o stosowaniu powyższego porozumienia zgodnie z zasadami i przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ujmują przemoc domową w odniesieniu do jednostki doznającej przemocy, a nie do rodziny, w której przemoc ma miejsce. Rozszerzony katalog form przemocy domowej obejmuje przemoc ekonomiczną oraz przemoc podejmowaną za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Rozbudowany został także krąg osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę „pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania”. Dokonane zmiany, wprowadzone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej i niektórych innych ustaw, są odzwierciedleniem zapisów art. 3 pkt b Konwencji stambulskiej (Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy sporządzona dnia 11 maja 2011 roku w Stambule), według których przemocą domową są „... wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie”.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, korelującego z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów. Biorąc pod uwagę powyższe, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chrzanów, po uprzedniej analizie zjawiska przemocy, opracował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, obowiązujący w okresie od listopada 2023 roku do grudnia 2028 roku, a przyjęty Uchwałą nr LIX/621/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 października 2023 r.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanego w Gminie Chrzanów, w roku 2023 zorganizowano w sumie 5 spotkań. Ponadto, powołano 117 grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych i prowadzono 113 procedur „Niebieskie Karty” (w roku 2021 – 149, a w 2022 - 92), w tym 19 wszczętych procedur w latach poprzednich i kontynuowanych w roku 2023. Zatem, w roku 2023 wszczęto łącznie 94 procedury NK, w tym założonych przez: pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie – 34 karty, pracowników Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie – 4 karty, Komendę Powiatową Policji w Chrzanowie – 47 kart, oświatę – 5 kart oraz służbę zdrowia – 4 karty.

W roku 2023 zakończono ogółem 78 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:

- 47 kart z powodu ustania przemocy w rodzinie, z czego 12 kart było wszczętych w 2022 roku i kontynuowanych w roku 2023,

- 31 kart z powodu braku zasadności podejmowania działań, z czego 7 kart było wszczętych w 2022 roku i kontynuowanych w roku 2023.
- Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto łącznie 100 rodzin, tj. 318 osób. Koordynatorzy grup diagnostyczno-pomocowych w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty” kładli szczególny nacisk na dobro najmłodszych członków rodziny, bezpośrednio doświadczających przemocy domowej czy też będących świadkami przemocy w środowisku rodzinnym. Sytuacja dziecka weryfikowana była bardzo wnikliwie, po to aby w możliwie najskuteczniejszy sposób udzielić małoletnim pomocy i/lub ochronić ich przed zjawiskiem przemocy. Zatem, w pracy z rodziną doświadczającą przemocy, w której znajdowało się małoletnie dziecko podejmowano następujące działania:
  - powoływano do składu grupy roboczej/grupy diagnostyczno-pomocowej przedstawiciela oświaty,
  - diagnozowano sytuację rodziny ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka,
  - planowano działania z dzieckiem i wobec dziecka,
  - zwracano się do placówek oświatowych o opinię zawierającą zarówno informację o wynikach w nauce, jak i sposobie funkcjonowania dziecka na terenie danej placówki, relacjach z rówieśnikami, o sposobie kontaktów z rodzicami dziecka,
  - proszono o potwierdzenie wizyty dziecka u specjalistów, dostarczenie opinii z poradni specjalistycznych, ośrodka zdrowia, itp.
  - koordynatorzy grup diagnostyczno-pomocowych kontaktowali się ze szkołą, innymi osobami znaczącymi dla dziecka, będącymi dla niego wsparciem (dziadkowie, dorosłe rodzeństwo).

6.4. Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom Dotkniętym Przemocą w Rodzinie

Wsparcie dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie Gminy Chrzanów realizuje także Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom Dotkniętym Przemocą w Rodzinie, który działa w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej. Punkt zapewnia nieodpłatne, specjalistyczne usługi oraz wsparcie: psychologiczne, socjalne oraz prawne na rzecz osób i rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji kryzysowej, spowodowanej wystąpieniem przemocy domowej. Działania Punktu są nakierowane na pracę z osobami i rodzinami borykającymi się z problemem przemocy w rodzinie, które nie są w stanie rozwiązać trudnej sytuacji życiowej, wykorzystując własne środki i możliwości.

W roku 2023 udzielono następującego rodzaju wsparcia:

- wsparciem psychologicznym – objęto 39 osób (liczba konsultacji – 150),
- wsparciem starszego instruktora terapii – objęto 186 osób (liczba konsultacji – 743),
- wsparciem rodzinnym – objęto 78 osób (liczba konsultacji – 663),
- w grupie intensywnej terapii uzależnienia od alkoholu uczestniczyły – 23 osoby, w 2023 roku w okresie 10 miesięcy grupa terapeutyczna spotykała się cyklicznie, t.j. 2 x w tygodniu; tym samym odbyło się łącznie 71 sesji grupowych po 2 godziny każda, co daje w sumie 142 godziny pracy terapeutycznej,

- z poradnictwa prawnego skorzystały – 65 osób (liczba porad – 69),
- wsparcia na rzecz osób doświadczających przemocy domowej udzielono: w ramach grupy terapeutycznej – 7 kobietom (17 spotkań), w ramach grupy wsparcia – 9 kobietom (21 spotkań).

6.5. Wspieranie rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od dnia 1 maja 2012r. realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Realizacja tego zadania w roku 2023 została przedstawiona w rocznym sprawozdaniu z zakresu wspierania rodziny na sesji Rady Miejskiej w Chrzanowie.

6.6. Chrzanowskie Centrum Wolontariatu

Od 2020 roku zostało utworzone Chrzanowskie Centrum Wolontariatu działające przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie, jako odpowiedź na potrzeby mieszkańców. Od marca 2020 działa również na profilu społecznościowym – Facebook, profil Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu, gdzie na bieżąco są zamieszczane informacje o wydarzeniach mogących mieć znaczenie dla mieszkańców Gminy Chrzanów.

Ważnym i bardzo potrzebnym wydarzeniem w roku 2023 było postawienie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie w dniu 20 grudnia 2023 r. lodówki społecznej zwanej JADŁODZIELNIĄ. To miejsce, do którego każdy, kto dysponuje nadwyżką jedzenia może je włożyć, a każdy kto tego potrzebuje – jedzenie zabrać. Zamysł lodówki jest bardzo prosty, aczkolwiek pożyteczny: masz za dużo jedzenia – podziel się, potrzebujesz żywności – poczęstuj się. Tym sposobem zamiast wyrzucać nadwyżkę jedzenia na śmietnik, można pomóc drugiemu człowiekowi. Fundatorem lodówki jest firma Hydro Extrusion Poland sp. z o.o., która również wypełniła lodówkę jedzeniem na dzień jej otwarcia. Lodówka funkcjonuje przez całą dobę 7 dni w tygodniu.

6.7. Asystent osobisty osoby Niepełnosprawnej

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie po raz kolejny przystąpił do ministerialnego Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023. Finansowanie Programu było możliwe za sprawą pozyskanych środków z Państwowego Funduszu Celowego – Fundusz Solidarnościowy w łącznej wysokości 311 266,22 zł.

Zgodnie z założeniami programowymi, usługa asystencji osobistej miała przysłużyć się do ogólnodostępnego wsparcia osób niepełnosprawnych w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. Grupą docelową oferowanego wsparcia były zatem osoby niepełnosprawne, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu:

- znacznym lub,
- umiarkowanym lub,
- traktowane na równi do wyżej wymienionymi orzeczeniami, zgodnie z art. 5 i art. 62

ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).

Program, jako elementem polityki społecznej państwa, nastawiony był na:

- 1) poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- 2) wsparcie osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;
- 3) uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- 4) dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Program wdrożony został z dniem 1 kwietnia 2023 roku i był kontynuowany do dnia 31 grudnia 2023 roku. Wsparciem w ramach usługi AOOD – edycja 2023 objęto w sumie 23 podopiecznych w tym:

- 18 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności – w ramach programu zrealizowano 5954 godzin usługi,
- 2 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności ze sprzężeniami – w ramach programu zrealizowano 540 godzin usługi,
- 3 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – w ramach programu zrealizowano 1080 godzin usługi.

Ogólna liczba wykonanych godzin usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w roku 2023 wyniosła 7574 godziny. Powyższa usługa była realizowana przez 12 asystentów zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w oparciu o umowę zlecenie.

Usługa asystencji osobistej, świadczona na rzecz Uczestnika Programu, polegała na pomocy asystenta w:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania, w tym wyjściu, powrocie lub dojeździe wraz z uczestnikiem do miejsc wskazanych przez uczestnika,
- w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem, w tym w załatwianiu spraw urzędowych oraz w punktach usługowych,
- funkcjonowaniu w życiu społecznym, w tym w nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju instytucjami, organizacjami, korzystania z dóbr kultury.

Na podstawie dokonanych działań ewaluacyjnych, przeprowadzonych celem oceny jakości usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, rozpoznano ogromną potrzebę wsparcia niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Chrzanów w tej formie. Uczestnicy Programu wyrazili ogromne zadowolenie z oferowanego wsparcia, które dostosowane było do oczekiwań i indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych i dostosowane do standardów, wynikających z założeń programowych. Dodatkowo, uczestnicy jednomyślnie wskazali dużą potrzebę kontynuowania usługi w kolejnych latach. W rozmowie osoby deklarowały dużą

poprawę komfortu życia oraz znaczne ułatwienie codziennego funkcjonowania. Mając na względzie powyższe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie podjął decyzję o przystąpieniu do Programu w roku 2024.

6.8. Program pn. „Korpus Wsparcia Seniorów”

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie po raz drugi przystąpił do realizacji Gminnego Programu Ośłonowego pn. „Seniorzy w społeczności lokalnej Gminy Chrzanów”, podjętego uchwałą nr LIII/563/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 21 marca 2023 roku, wynikającego z rządowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus wsparcia seniorów na rok 2023”.

Za cel główny Programu przyjęto zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznania potrzeb na terenie Gminy Chrzanów, poprawę poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych oraz pomoc w integracji społecznej. Cel główny Programu realizowany był poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych, poprzez umożliwienie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie Gminy Chrzanów w realizacji świadczenia usług opiekuńczych – MODUŁ II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023”.
2. Podniesienie aktywności społecznej osób starszych i polepszenie ich integralności ze środowiskiem lokalnym – MODUŁ III Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023”.

Działania w zakresie Modułu II skierowane zostały na pomoc seniorom w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Chrzanów w ich środowisku zamieszkania, z zamiarem podniesienia poziomu bezpieczeństwa oraz umożliwienia samodzielnego funkcjonowania, zwłaszcza osobom mającym ograniczenia w tym zakresie, ze względu na stan zdrowia. Odbiorcami wsparcia były osoby prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe, ale również osoby wspólnie zamieszkujące ze swoimi bliskimi, którzy nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich indywidualnym potrzebom. Zadanie w ramach Modułu II realizowane było w formie tzw. „opieki na odległość” z wykorzystaniem opasek bezpieczeństwa, dla których uruchomiona została usługa teleopieki. Głównym realizatorem programu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie, wykorzystujący własne zasoby kadrowe do organizacji i koordynacji działań z obszaru Modułu II. Wyposażenie seniorów z terenu Gminy Chrzanów w „opaskę bezpieczeństwa” poprzedzone było analizą potrzeb. Osoby zainteresowane tą formą pomocy zgłaszały taką potrzebę telefonicznie oraz bezpośrednio w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie. W związku z koniecznością weryfikacji sytuacji zdrowotnej, a także socjalno-bytowej, w tym rodzinnej, przeprowadzane były ankiety ukazujące aktualną sytuację osób zainteresowanych wsparciem teleopieki. Wybór uczestników Modułu II podyktowany był wprowadzoną normą optymalizacji działań pomocowych, jednakże był niezależny od kryterium dochodowego osoby, tym samym wsparcia udzielano z pominięciem decyzji administracyjnej. Osoba zakwalifikowana do usługi teleopieki na odległość

informowana była o szczegółowym zakresie wsparcia oraz o terminach świadczenia usługi. Zgodnie z założeniami programowymi, „opieki na odległość” była formą nieodpłatną, polegającą na całodobowym monitoringu stanu zdrowia seniorów z terenu Gminy Chrzanów, przy wykorzystaniu opasek bezpieczeństwa o charakterze certyfikowanych wyrobów medycznych. Usługa teleopieki sfinansowana była w 80% z dotacji celowej z budżetu państwa, jako formy dofinansowania zadań własnych z zakresu pomocy społecznej przy jednoczesnym udziale środków własnych gminy w wysokości 20% kosztów całkowitych, przewidzianych na realizację zadania – w myśl zapisów art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Do realizacji usługi „opieki na odległość” wykorzystano 100 sztuk opasek bezpieczeństwa, będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, w związku z ich zakupem w roku 2022. System teleopieki gwarantował natychmiastowe powiadamianie służb ratunkowych o sytuacji zagrożenia zdrowia i życia seniorów. System reagował automatycznie w przypadku spadku parametrów życiowych, z uwagi na dokonywane systematyczne pomiary ciśnienia, pulsu i saturacji, a także w sytuacji odnotowania upadku seniora, dzięki wbudowanemu w opaskach detektorowi nagłej zmiany pozycji. Urządzenie opaski, za pośrednictwem przycisku bezpieczeństwa S.O.S. umożliwiało seniorom bezpośrednie komunikowanie się z centrum obsługi w razie konieczności zgłoszenia złego samopoczucia. Dodatkową ochronę seniorom zapewniał lokalizator GPS, umożliwiający precyzyjne namierzenie aktualnego miejsca pobytu.

Z usługi „opasek bezpieczeństwa” seniorzy mieli możliwość pełnego korzystania w okresie od czerwca 2023 roku do końca grudnia 2023 roku. Celem rozdystrybuowania opasek bezpieczeństwa wśród osób samotnych i/lub z ograniczoną możliwością samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w roku 2022 przeprowadził działania promocyjne na szeroką skalę, skutkujące dużym zainteresowaniem usługą teleopieki wśród seniorów z terenu Gminy Chrzanów i brakiem konieczności dalszych działań reklamowych w roku 2023. Do rozpowszechnienia informacji o realizowanym wsparciu, w dużej mierze przyczynili się dotychczasowi użytkownicy usługi teleopieki, rekomendując jej skuteczność wśród swoich znajomych i rodziny, czego następstwem było duże zainteresowanie tego rodzaju wsparciem w środowisku lokalnym.

Za sprawą usługi teleopieki, zapewniono wsparcia wszystkim zainteresowanym osobom powyżej 65 roku życia, deklarujących Gminę Chrzanów, jako centrum aktywności życiowej. Liczba odbiorców na przestrzeni siedmiu miesięcy trwania usługi teleopieki była zmienna, z uwagi na zmieniające się potrzeby seniorów. We wskazanym czasookresie centrum obsługi odnotowało 300 połączeń z i do Telecentrum, przez wzgląd na rozmaite zdarzenia – czy to odnotowany upadek czy niepokojące parametry życiowe. Użytkownicy opasek bezpieczeństwa aż w 129 przypadkach skorzystali z przycisku bezpieczeństwa „SOS”. W większości przypadków udzielona została teleporada, jednakże trzykrotnie konieczna była interwencja zespołu ratownictwa medycznego.

Reasumując, usługa teleopieki okazała się niezawodnym narzędziem do zwiększenia wśród

seniorów poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowotnym, ponadto aż w trzech przypadkach przyczynił się do ochrony zdrowia i życia. Dotychczasowi użytkownicy wyrazili chęć i potrzebę kontynuacji na ich rzecz tego typu pomocy.

W Module III za cel przyjęto przezwyciężenie izolacji społecznej odczuwanej przez osoby starsze. Zadanie to realizowane było w ramach projektu socjalnego pn. „Radosna Druga Wiosna”. Wspomniany projekt zakładał aktywizację seniorów poprzez ich integrację w moderowanej grupie wsparcia, wpływającą na wzmocnienie sprawstwa, a także umożliwienia im wyjścia z domu i nawiązania kontaktów w środowisku lokalnym. W roku 2023 kontynuowano spotkania ramach „Klubu Seniora” w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

6.9. Punkt „Mały Port”

Kolejną inicjatywą skierowaną tym razem do najmłodszych mieszkańców gminy i ich rodziców jest utworzony w roku 2021 Punkt „Mały Port” – miejsce edukacyjnych spotkań dla rodzin z dziećmi w wieku od 0 do 3 lat. Jest to przestrzeń umożliwiająca wspieranie prawidłowego rozwoju psychofizycznego i społecznego dziecka poprzez zabawę z rówieśnikami lub dziećmi w podobnym wieku i etapie rozwoju.

Mały Port umożliwia spędzenie czasu z dzieckiem w warunkach bezpiecznych pozwalających na budowanie prawidłowych więzi, opartych na zaufaniu, będących podstawą w profilaktyce prorodzinnej, a rodzicom daje możliwość zaczerpnięcia wiedzy na temat wychowania i rozwoju dziecka. Mały Port to doskonałe miejsce do treningu dla najmłodszych dzieci, gdzie mogą przećwiczyć pierwsze społeczne interakcje takie jak: nawiązywanie relacji, otwarcie na nowe osoby, pozytywne rozwiązywanie konfliktów, współpraca w grupie. Możliwość korzystania z Małego Portu dla dzieci i ich rodziców jest bezpłatna. W roku 2023 zajęcia realizowane w Małym Porcie odbywały się w dwóch formach: spotkań ukierunkowanych na zabawę i integrację oraz spotkań o charakterze warsztatowym. Mały Port w roku 2023 był otwarty dla swoich Gości w każdy poniedziałek w godzinach: 14:00-17:00 oraz czwartek: 11:00-13:00. W minionym roku warty odnotowania było zorganizowanie w ramach Małego Portu Dnia dziecka. Była to impreza plenerowa, na którą zostały zaproszone m.in. rodziny z dziećmi objęte wsparciem asystenta rodziny. W wydarzeniu uczestniczyło około 30 rodzin, najmłodsi uczestnicy mogli skorzystać z zabawy na dmuchanym zamku, pokazów klauna, puszczaniu gigantycznych baniek mydlanych oraz poczęstunku przygotowanego przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

6.10 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizował zadania w ramach krajowego „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020”, który współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – Podprogram 2021 Plus. Zgodnie z założeniami programowymi, udzielana pomoc żywnościowa skierowana była do osób i rodzin najbardziej potrzebujących, które z powodu niskich dochodów nie mogły zapewnić sobie dostatecznej ilości artykułów

żywnościowych, w tym osób i rodzin spełniających przesłanki art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w szczególności: osób bezdomnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, rodzin wielodzietnych), których dochód nie przekracza 235% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. dla osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe – 1.823,60 zł, dla osoby w rodzinie – 1.410,00 zł. Cel programu, zakładający ograniczenie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób i realizację działań na rzecz włączenia społecznego, został zrealizowany poprzez udzielenie pomocy żywnościowej w sumie 300 najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Chrzanów, spośród których 9 osób stanowili obywatele Ukrainy, przebywający na terenie Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowo, z uwagi na konflikt zbrojny w Ukrainie.

Wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, to stały element udzielanego wsparcia dla mieszkańców Gminy Chrzanów. Można zauważyć, że od lat pojawia się stała grupa rodzin, dla której ta forma pomocy, stanowi niezbędne uzupełnienie domowego gospodarstwa w produkty spożywcze. Ośrodek Pomocy Społecznej podpisał umowę z Bankiem Żywności w Krakowie, której przedmiotem była nieodpłatna dystrybucja artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących i prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących. Tym samym, OPS w Chrzanowie bezpośrednio uczestniczył w redystrybucji artykułów spożywczych wśród mieszkańców Gminy Chrzanów, którzy tego najbardziej potrzebowali. Przy realizacji zadania Ośrodek nawiązał współpracę z Ochotniczą Strażą Pożarną w Luszowicach, dzięki czemu możliwe było jednorazowe przewiezienie przyznaných artykułów spożywczych z Banku Żywności w Krakowie. Reasumując, w roku 2023 chrzanowski OPS dostarczył na teren gminy ponad 3 tony żywności. Pozyskana żywność została rozparcelowana, zapakowana a następnie rozdystrybuowana wśród osób zakwalifikowanych do wsparcia żywnościowego przez pracowników socjalnych w siedzibie tutejszego Ośrodka, tj. w Chrzanowie, przy ulicy Jagiellońskiej 4. Pomocą w postaci paczki żywnościowej objęto 91 kobiet i 109 mężczyzn. Łącznie wydano 123 skierowania. Pośród wszystkich osób korzystających ze wsparcia żywnościowego, wyróżniono 54 małoletnich w wieku 15 lat i poniżej oraz 15 osób w wieku 65 lat i więcej. W odniesieniu do grupy odbiorców:

- 12 osób stanowili bezdomni,
- 59 osób stanowili niepełnosprawni,
- 9 osób stanowili migranci.

Dodatkowo, w roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie zawarł porozumienie z Parafią Św. Mikołaja w Chrzanowie, zlokalizowaną przy ulicy Mickiewicza 5, o współpracy przy realizacji zadania z zakresu nieodpłatnej dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących z terenu Gminy Chrzanów. W oparciu o zawarte porozumienie wydano łącznie 52 skierowania dla 100 osób, tj. 50 kobiet i 50 mężczyzn. Wśród tej grupy wyróżniono 29 małoletnich w wieku 15 lat i mniej, a także 3 osoby w wieku 65 lat i więcej. W odniesieniu do grupy odbiorców nie ujawniono osób bezdomnych i migrantów, natomiast 19 osób charakteryzowało się niepełnosprawnością.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

	2021	2022	2023
Ilość skierowań	48	87	175
Ilość osób, które otrzymały pomoc	100	100	300
Ilość kobiet, które otrzymały pomoc	53	78	141
Ilość mężczyzn, którzy otrzymali pomoc	47	22	159

6.11. Projekt socjalny pn. „Radosna druga wiosna”

W roku 2023 w ramach kontynuowanego projektu „Radosna druga wiosna” w spotkaniach grupy uczestniczyło 12 seniorów (4 mężczyzn i 8 kobiet). W ramach projektu seniorzy mieli zapewniony transport na spotkanie i poczęstunek. W ramach grupy wsparcia odbyło się 12 spotkań, w tym 2 ze specjalistą z zakresu psychologii - arteterapii i kosmetologii oraz 2 wycieczki i 3 wyjścia w plener. Seniorzy z Klubu Seniora wzięli również udział w Opłatku Maltańskim, zorganizowanym dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. Spotkanie wigilijne odbyło się 16.12.2023r w Restauracji „Pod Jesionem” w Chrzanowie.

Spotkania w ramach grypy wsparcia dla seniorów:

- Spotkanie organizacyjne – integracyjne,
- Warsztat artystyczny „Wielkanocne Palmy”,
- Spotkanie z tradycją i obyczajami,
- Spotkanie muzyczne,
- Spotkanie kulinarne,
- Spotkanie ze specjalistą - kosmetyczka,
- Spotkanie z kulturą - wyjście do kawiarni oraz sesja zdjęciowa,
- Spotkanie plenerowe – pieczone ziemniaki,
- Warsztat wzmacniający kompetencje psychospołeczne,
- Spotkanie wyjazdowe - wycieczka do Czernej,
- Spotkanie plenerowe – grill,
- Spotkanie wyjazdowe do Kalwarii Zebrzydowskiej,
- Biesiada Patriotyczna,
- Spotkanie edukacyjne – „Oszustwa i zagrożenia w wieku senioralnym”,
- Warsztat mikołajkowy – spotkanie ze specjalistą – Arteterapia,
- Spotkanie wigilijne – Opłatek Maltański,
- Podsumowywanie spotkań grupy wsparcia w roku 2023.

Podczas spotkań grupy wsparcia, uczestnicy mieli okazję na pogłębienie wzajemnych relacji, zbudowanie sieci wsparcia, poznanie możliwości ofertowej Gminy Chrzanów oraz spędzenie czasu w atmosferze akceptacji, zrozumienia i wzajemnej życzliwości. Wszyscy uczestnicy projektu „Radosna Druga Wiosna” zadeklarowali chęć uczestnictwa w zajęciach w następnym roku, wyrażając nadzieję, że będą one kontynuowane. Realizowany projekt

spotkał się także z pozytywnym i ciepłym przejęciem środowiska lokalnego, z którego to wpłynęły sygnały do Ośrodka Pomocy Społecznej o chęci uczestnictwa w tego typu spotkaniach.

Do realizacji Modułu III Programu, oprócz Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, przystąpiły także następujące instytucje z Gminy Chrzanów:

- Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich,
- Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie,
- Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chrzanowie.

Wszystkie te placówki wykazały się ogromną pomysłowością i zrozumieniem potrzeb osób starszych, organizując spotkania i wydarzenia, które cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród seniorów z Gminy Chrzanów. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że instytucje te zrealizowały wszystkie zajęcia w ramach własnych zasobów zarówno lokalowych, finansowych, jak i kadrowych.

6.12. Wsparcie na rzecz obywateli Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Chrzanów w związku z konfliktem zbrojnym

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie, zgodnie z wytycznymi ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 185 z późn. zm.) pełnił także nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego osób małoletnich. W zakresie sprawowanego nadzoru, pracownicy Ośrodka monitorowali miejsce pobytu małoletnich, sprawdzając warunki socjalne, kwestie opiekuńczo-wychowawcze oraz przeprowadzając rozmowę z opiekunem tymczasowym celem ustalenia, czy osoba nie wymaga wsparcia z systemu pomocy społecznej. W okresie od 2022 roku do roku 2023 pod nadzorem OPS w Chrzanowie znalazły się 22 osoby pełniące funkcję tymczasowego opiekuna prawnego, mające pod swoją pieczęą w sumie 24 osób małoletnich, przybyłych z Ukrainy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie współpracował w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie, tworząc wspólny system informacyjny, za pomocą którego była prowadzona ewidencja małoletnich obywateli Ukrainy, przybyłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez rodziców biologicznych czy też opiekunów prawnych/faktycznych.

7. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie było zatrudnionych 80 osób, tj. 77,75 etatu, w tym: 1 Dyrektor Ośrodka, 7 pracowników Działu Finansowo - Księgowego, 14 pracowników Działu Administracyjno – Organizacyjnego, 1 pracownik Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, 16 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych, 19 pracowników Działu Świadczeń Pomocy Środowiskowej, 12 pracowników Działu Pracy Socjalnej, Usług i Profilaktyki, 9 pracowników Działu Monitorowania i Realizacji Świadczeń Pomocy Społecznej, 1 pracownik Klubu Integracji Społecznej. W 2023 roku odbywano dwa staże zawodowe w Ośrodku.

8. Szkolenia

W celu podniesienia kwalifikacji oraz efektywności pracy pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wzięli udział w roku 2023 w 43 szkoleniach. Dzięki tym szkoleniom pracownicy mieli możliwość zaktualizowania swojej wiedzy, poprawy warsztatu pracy, doskonalenia umiejętności interpersonalnych i społecznych. Szkolenia w których brali udział pracownicy Ośrodka finansowane były zarówno z budżetu gminy jak i z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Dodatkowo pracownicy brali udział w konferencjach i forach pomocy społecznej.

9. Zbiory dokumentacji i decyzji

Wszystkie zbiory, na których pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie są zgłoszone do Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w tym z pomocy społecznej, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o systemie oświaty, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz innych ustaw, na podstawie których Ośrodek realizuje zadania.

Świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz z funduszu alimentacyjnego realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

10. Zestawienie kontroli przeprowadzonych w roku 2023

W roku 2023 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie zostało przeprowadzonych 5 kontroli, w tym: jedna kontrola Burmistrza Miasta Chrzanowa, jeden audyt oraz trzy planowane kontrole wewnętrzne.

Lp.	Instytucja kontrolująca	Czas trwania czynności kontrolnych		Wyszczególnienie skontrolowanych działów pracy
		początek	zakończenie	

1	Burmistrz Miasta Chrzanowa	08.09.2023	31.10.2023	Czynności sprawdzające dot. realizacji zaleceń audytu Aw.1720.4.2020 w temacie polityka bezpieczeństwa informacji w OPS w Chrzanowie
2	Sense Consulting Sp. z o.o. na zlecenie Dyrektora Ośrodka	02.10.2023	30.10.2023	Audyt z zakresu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami: Dostępność architektoniczna i informacyjno - Komunikacyjna budynku OPS
3	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie	28.03.2023	30.03.2023	Planowana kontrola wewnętrzna: w zakresie terminowości wydawania zaświadczeń z pomocy społecznej
4	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie	16.05.2023	19.05.2023	Planowana kontrola wewnętrzna: Terminowość rozpatrywania wniosków o wypłatę dodatku elektrycznego
5	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie	3.10.2023	10.10.2023	Planowana kontrola wewnętrzna: Kontrola wizyt środowiskowych pracowników socjalnych w poszczególnych rejonach opiekuńczych

Podsumowanie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2023 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Chrzanów. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Warta podkreślenia jest skala aktywności tutejszego Ośrodka, liczba przedsięwzięć, programów i projektów nakierowanych na wzmocnienie oferty pomocowej, wdrażanie często nowatorskich i zindywidualizowanych metod, rozwiązań, form wsparcia mieszkańców i rodzin. Przykładem jest Chrzanowskie Centrum Wolontariatu, realizacja programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, realizacja programu „Korpus Wspieraj Seniora”, realizacja Projektu Socjalnego pn. „Aktywna samodzielność”, realizacja Projektu socjalnego pn. „Radosna druga wiosna”, wsparcie na rzecz obywateli Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Chrzanów w związku z konfliktem zbrojnym, realizacji projektu „Mały Port” – miejsca edukacyjnych spotkań dla rodziców z małymi dziećmi.

Miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra. Również w tym zakresie Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem zapewnienie możliwie najwyższej jakości usług dla mieszkańców.

Kompleksowe wspieranie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców Gminy Chrzanów możliwe było na opisaną skalę także dzięki rozwijanej stale współpracy Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), niejednokrotnie przybierającej postać projektów czy programów partnerskich.

Duże znaczenie ma, w ocenie tut. Ośrodka, również współpraca z organizacjami pozarządowymi – wspólne przedsięwzięcia pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał i zasoby wszystkich stron przy realizacji często nowatorskich zadań. Na uwagę zasługuje także wkład pracy Klubu Integracji Społecznej, świadczenie usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego.

W roku 2023 mieszkańcy mogli także korzystać ze wsparcia prowadzonego w ramach Punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w roku 2023 swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie zadań, przedstawionych w sprawozdaniu za 2023 rok pokazała nie tylko kierunek działań, ale że muszą być one wielokierunkowe. W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura osób korzystających z pomocy społecznej, tj. ich oczekiwania i potrzeby. Pomoc finansowa choć nadal ważna nie może stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mające działać aktywizująco na lokalną społeczność. Rok 2023 będzie, wzorem dotychczasowych, dobrych praktyk, rokiem podejmowania tychże właśnie inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym potrzebom.

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga zatem nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie zadań przedstawionych w sprawozdaniu za 2023 r. pozwoliła także określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Określone są one również na podstawie prowadzonego monitoringu występujących problemów społecznych i opisane w dokumentach programowych wyznaczających długofalowe przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie zmian na rzecz zapewnienia mieszkańcom warunków przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Celowym wydaje się więc zwrócenie uwagi na następujące zagadnienia:

2. Stałe wzmacnianie współpracy pomiędzy gminnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny z instytucjami o zasięgu powiatowym.
3. Systematyczne wzmacnianie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doszkalcenie (np. warsztaty, kursy, itp.) Utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych i asystentów rodziny.
4. Rozwój wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych i starszych w tym zapewnienie pomocy w formie kierowania osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej i finansowania ich pobytu.
5. Pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna i inna dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym dalsze prowadzenie grup terapeutycznych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
6. Rozwój wsparcia dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc.
7. Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w indywidualnym funkcjonowaniu (opieka stała, doraźna, itp.).
8. Rozwój form wsparcia dla osób objętych ustawą o ochronie zdrowia psychicznego.

9. Poszerzenie zakresu działań informacyjnych, terapeutycznych i aktywizacyjnych dla osób zagrożonych eksmisją i dotkniętych bezdomnością.
10. Zapewnienie miejsc noclegowych dla bezdomnych mężczyzn i kobiet oraz matek z dziećmi.
11. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej.
12. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Program realizowany w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
13. Dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej na rzecz wzmocnienia rodziny (w tym asystentury rodzinnej).
14. Realizacja i monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów.
15. Dalsze inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy.
16. Rozwój infrastruktury informatycznej poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań IT, ułatwianie mieszkańcom Gminy Chrzanów dostępu do oferty pomocowej za pomocą kanałów elektronicznych.
17. Dalszy rozwój Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu.
18. Realizacja programu „Korpus Wspieraj Seniora”.
19. Realizacja projektu „Mały Port” – miejsca edukacyjnych spotkań dla rodziców z małymi dziećmi.
20. Koordynacja gminnego programu osłonowego wprowadzonego Ustawą o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r.
21. Dalsza realizacja Projektu Socjalnego pn. „Aktywna samodzielność”.
22. Dalsza realizacja Projektu socjalnego pn. „Radosna druga wiosna”.
23. Wsparcie na rzecz obywateli Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Chrzanów w związku z konfliktem zbrojnym.
24. Realizacja od 1 grudnia 2022 r. ustawy z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej.
25. Realizacja Programu 75+
26. Realizacja Programu Opieka wytchnieniowa – edycja 2024